

# Evaluering af Bydelismødrene

## Evalueringsrapport



# Indholdsfortegnelse

<b>Resume</b>	<b>3</b>
<b>1. Indledning</b>	<b>4</b>
<b>2. Organisering og samarbejde</b>	<b>7</b>
<b>3. Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper</b>	<b>17</b>
<b>4. Bydelsmødrenes aktiviteter</b>	<b>23</b>
<b>5. Styrker og udfordringer ved indsatsen</b>	<b>39</b>
<b>6. Resultater af indsatsen</b>	<b>50</b>
<b>6.1 Resultater for Bydelsmødrene</b>	<b>52</b>
<b>6.2 Resultater for kvinderne, der får hjælp</b>	<b>58</b>
<b>7. Konklusion</b>	<b>65</b>

# Resume

Bydelsmødrenes indsats hjælper både kvinderne, der modtager hjælp, og Bydelsmødrene selv med at opnå større selvtillid, større tilknytning lokalt samt mod på og værktøjer til at løse udfordringer selv.

Deloitte har i samarbejde med Bydelsmødrenes Landsorganisation gennemført en evaluering af Bydelsmødrenes frivillige indsats. Evalueringen har afdækket Bydelsmødrenes lokale organisering og aktiviteter, Bydelsmødrenes styrker og udfordringer samt resultaterne af indsatsen for de kvinder, der får hjælp, og for Bydelsmødrene selv.

Evalueringen viser, at Bydelsmødrene på flere måder er en unik organisation, der kan supplere de offentlige systemer med kvalificeret, håndholdt og vedkommende hjælp. Bydelsmødrene er i kontakt med en gruppe kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som ofte er isolerede og som det etablerede system kan have vanskeligt ved at nå. Bydelsmødrene kan hjælpe bl.a. fordi de i kraft af deres egne erfaringer og engagement kan skabe en særlig relation til kvinderne baseret på viden, identifikation og fortrolighed.

Evalueringen viser, at Bydelsmødrenes frivillige indsats giver stort udbytte både hos kvinderne, der får hjælp, og blandt Bydelsmødrene selv.

Indsatsen er med til at styrke kvinderne og Bydelsmødrenes forankring i det danske samfund. Både de Bydelsmødre og de kvinder, der har medvirket i evalueringen, oplever generelt, at de gennem indsatsen får et stærkere lokalt netværk og får mere viden om det danske samfund og de kommunale institutioner.

Dernæst er empowerment en af de helt centrale resultater af Bydelsmødrenes indsats. Både Bydelsmødrene og kvinderne fremhæver i forbindelse med evalueringen især, at mødet med og hjælpen fra med Bydelsmødrene giver kvinderne mod til at løse deres egne problemer. Bydelsmødrene selv opdager, at de har ressourcer til at gøre en stor en forskel for andre. På den måde styrker det frivillige arbejde også Bydelsmødrenes egen selvtillid og giver større mod på at håndtere udfordringer i deres eget liv. Samtidig oplever Bydelsmødrene en stor fælles faglig stolthed og identitet ved det frivillige arbejde. Derfor er det fællesskab, Bydelsmødrene skaber og indgår i, en vigtig del af motivationen for at være Bydelsmor.

Evalueringen viser, at en af de største udfordringer for Bydelsmødrene er, at det kan være svært at afgrænse hjælpen til kvinderne - både med hensyn til, hvad Bydelsmødrene kan hjælpe med og hvor meget og hvor omfattende, de kan hjælpe den enkelte kvinde. Derfor kan det være relevant at arbejde med at afgrænse indsatsen - fx gennem konkrete retningslinjer eller aftaler om, hvad Bydelsmødrene selv kan og skal hjælpe kvinderne med.

# 1. Indledning

Evalueringen belyser resultaterne af Bydelsmødrenes frivillige indsats, herunder styrker og udfordringer

## Baggrund for Bydelsmødrene

Bydelsmødre er en landsdækkende frivillig indsats. Formålet er at støtte kvinder med etnisk minoritetsbaggrund til at blive aktive medborgere og styrke deres ressourcer, så der skabes mulighed for en bedre fremtid for Bydelsmødrene selv og deres børn og for de kvinder og familier, de kommer i kontakt med. Bydelsmødrene skaber således kontakt til og hjælper kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, der har et svagt socialt netværk og ringe danskundskaber. På grund af mangelfuld viden om samfundet samt muligheder, rettigheder og pligter får kvinderne ofte ikke den hjælp, de har behov for. Indsatsen kan overordnet beskrives som hjælp til selvhjælp. Grundtanken i Bydelsmødrenes indsats er, at mødre på mange måder er nøglen til hele familiens sociale og kulturelle integrationsproces. Hjælper man således kvinderne, er det en hjælp til hele familien.

Bydelsmødreindsatsen blev sat i gang i 2007 som del af den daværende regerings samlede kvindeprogram *Nydanske Kvinders ressourcer i fokus*. I 2011 overtog Center for Socialt Ansvar indsatsen, og Bydelsmødrenes Landsorganisation blev stiftet.

## Evaluering af Bydelsmødrene

Formålet med evalueringen af Bydelsmødrenes indsats er at evaluere resultaterne af den frivillige indsats overfor de deltagende kvinder – både Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper – og om de ønskede resultater opnås.

Herunder er det også formålet at belyse, hvad Bydelsmødrene er særlig gode til, hvad deres udfordringer er, og hvor deres begrænsninger ligger. Dermed kan evalueringen også bruges til at fokusere Bydelsmødrenes frivillige indsats.

Evalueringen tager udgangspunkt i en række fokusområder og evalueringsspørgsmål, der dækker Bydelsmødreindsatsens betydning både for Bydelsmødrene og for kvinderne, de hjælper. Evalueringen behandler følgende temaer:

- Indsatsens betydning for kvindernes og Bydelsmødrenes **forankring i det danske samfund**.
- Indsatsens betydning for **empowerment** af kvinderne og Bydelsmødrene.
- Indsatsens betydning for Bydelsmødrenes **faglighed og viden**.
- Indsatsens betydning i forhold til den **fælles identitet** blandt Bydelsmødrene.

I evalueringen beskrives først rammerne for indsatsen for at belyse, hvordan rammerne er med til at spille ind på indsats og resultater. Det gøres ved at belyse Bydelsmødrenes lokale organisering, forankring og samarbejde, baggrunden blandt Bydelsmødrene selv og kvinderne, de hjælper, samt de konkrete aktiviteter, som Bydelsmødrene udfører i deres frivillige arbejde.

Evalueringen er foretaget af Deloitte for og i samarbejde med Bydelsmødrenes Landsorganisation i foråret og efteråret 2014.

# 1. Indledning

Evalueringen fokuserer på resultaterne for Bydelsmødrene selv og kvinderne, de hjælper

## Forståelse af sammenhængen mellem indsats og resultater

Evalueringen af Bydelsmødrene afdækker indsatsens forankring lokalt, hvordan Bydelsmødrene i praksis udfører deres indsats, og endelig hvilke resultater indsatsen fører med sig. Figuren til højre viser disse elementer, der gensidigt spiller ind på hinanden i forhold til at skabe både rammerne og resultaterne for Bydelsmødrenes arbejde. Figuren viser således de elementer af Bydelsmødreindsatsen, som evalueringen belyser, og som rapporten er struktureret efter.

Jævnfør figuren belyser evalueringen indledningsvis organiseringen i lokalgrupperne, da organiseringen grundlæggende sætter rammerne for indsatsen. Inden for disse rammer finder Bydelsmødrenes indsats sted, som består af en række aktiviteter, for eksempel samtaler med kvinderne.

Både organisering og indsats har i første omgang betydning for Bydelsmødrene selv, og hvilken forskel det gør at være Bydelsmor, for eksempel i form af en fælles identitet og udvikling af kompetencer til at hjælpe. Samlet set har disse forhold betydning for, hvordan Bydelsmødrene hjælper kvinderne i lokalområderne, og dermed også for hvilke resultater der skabes for kvinderne, der får hjælp.

Endelig spiller omgivelserne og konteksten naturligvis ind på Bydelsmødrenes frivillige indsats. Men Bydelsmødrenes indsats er også med til at påvirke og forandre omgivelserne og det samfund, Bydelsmødrene er del af.

## Afgrænsning af evalueringens fokus

I analysen af resultaterne af Bydelsmødrenes indsats er evalueringen afgrænset til at belyse resultaterne for Bydelsmødrene selv og kvinderne, de hjælper. Dog vil der de steder, hvor det er oplagt i evalueringen, blive trukket tråde til Bydelsmødrenes arbejdes betydning for integrationen, kulturmødet og kulturforståelsen generelt i det danske samfund.



# 1. Indledning

Evalueringens kildegrundlag er baseret på vurderinger fra de involverede aktører

## Evalueringens grundlag

Med henblik på at få en nuanceret evaluering af Bydelsmødrenes indsats trækkes der i evalueringen på en række forskellige både kvantitative og kvalitative datakilder. Kilderne omfatter:

- Spørgeskemaundersøgelse blandt de lokale koordinatører.
- Spørgeskemaundersøgelse blandt Bydelsmødrene.
- Spørgeskemaundersøgelse blandt kvinderne, der får hjælp.
- Spørgeskemaundersøgelse blandt de lokale samarbejdspartnere.
- Registrering af gennemførte aktiviteter.
- Fire fokusgrupper med Bydelsmødre fra udvalgte afdelinger på Sjælland og i Jylland.

I spørgeskemaerne indgår en lang række åbne spørgsmål. Besvarelserne af disse spørgsmål indgår i evalueringen til at forklare og nuancere de kvantitative resultater.

Der er endvidere gennemført workshops med en række Bydelsmødre ved brug af metoden Most Significant Change. Disse workshops har resulteret i en række forandringsfortællinger, der løbende indgår i evalueringen.

Evalueringen af indsatsen afdækkes altså gennem vurderinger fra de aktører, der er tættest på Bydelsmødrenes indsats. Det skal bemærkes, at både Bydelsmødrene og koordinatørerne vurderer deres egen indsats, hvilket kan

betyde, at der vil være en tendens til, at svarene her vinkles positivt.

## Læsevejledning

Udover denne indledning består evalueringsrapporten af fem kapitler, der belyser indsatser og resultater, og et kapitel, der opsummerer evalueringens konklusioner.

I **kapitel 2** belyser vi, hvordan Bydelsmødrene er organiseret lokalt, herunder koordinatørernes rolle, og vi belyser Bydelsmødrenes samarbejdsrelationer med eksempelvis kommunens institutioner.

**Kapitel 3** giver en kort karakteristik af Bydelsmødrene og kvinderne, der får hjælp, som for eksempel deres uddannelses-mæssige baggrund.

**Kapitel 4** giver et overblik over Bydelsmødrenes samlede aktiviteter. Både dem, der afholdes for kvinderne, og dem, som Bydelsmødrene holder internt i lokalgrupperne.

I **kapitel 5** analyserer vi de særlige styrker, Bydelsmødrene har i forhold til at hjælpe kvinderne, og de begrænsninger og udfordringer, som Bydelsmødrene også står overfor.

På baggrund af de foregående kapitler stiller vi i **kapitel 6** skarpt på de resultater, Bydelsmødrenes indsats skaber for både Bydelsmødrene og kvinderne, der får hjælp.

**Kapitel 7** samler op på evalueringens konklusioner og kommer herunder med perspektiver på, hvordan Bydelsmødrenes indsats kan styrkes og fokuseres.

# Kapitel 2

## Organisering og samarbejde

## 2. Organisering og samarbejde

### Indledning: Fokus på forankringen, aktørerne og samarbejdet omkring Bydelsmødrenes arbejde

Bydelsmødrene er en frivillig organisation, hvilket blandt andet har betydning for dens opbygning og samarbejde med andre aktører såvel som for de aktiviteter, der gennemføres, og de forandringer, der skabes gennem indsatsen. Bydelsmødrenes arbejde finder sted i de enkelte lokalområder, hvilket betyder, at de lokale gruppers tilknytning til samarbejdspartnere eller institutioner er vigtig for, hvordan indsatsen kan tilrettelægges.

Derfor indleder vi evalueringsrapporten med en karakteristik af Bydelsmødrenes organisering lokalt med fokus på lokalgrupperne. Det er med til i de efterfølgende kapitler at danne kontekst for analysen af Bydelsmødrenes aktiviteter, deres styrker og udfordringer og resultaterne af indsatsen.

Bydelsmødrene har samtidig en række relationer til det omgivende lokalsamfund. Disse samarbejdsrelationer er ofte afgørende for, at Bydelsmødrene kan hjælpe kvinderne til at få den rette støtte. Dette kapitel giver derfor også en karakteristik af Bydelsmødrenes samarbejdspartnere og analyserer, på hvilke måder samarbejdet understøtter både Bydelsmødrenes og samarbejdspartnernes arbejde. Evalueringen kommer også omkring, hvornår der typisk opstår barrierer for samarbejdet.





## 2. Organisering og samarbejde

Kernen i organisationen er de lokalt forankrede grupper af frivillige Bydelsmødre

Bydelsmødre som organisation består af en række lokalgrupper, hvor Bydelsmødrene er tilknyttet, og en Landsorganisation. Landsorganisationen har et sekretariat som støtter de lokale grupper med faglig og organisatorisk viden, samt kursusaktiviteter og synliggørelse af Bydelsmødrenes arbejde.

Ved evalueringens opstart i foråret 2014 var der 35 lokalgrupper rundt om i landet. 29 lokalgrupper har bidraget til evalueringen. Lokalgrupperne opstartes typisk med støtte fra en lønnet koordinator, indtil gruppen bliver selvkørende og kan omdannes til en lokal forening. 17 af de 35 lokalgrupper var i foråret 2014 foreninger.

Lokalforeningerne er spredt over hele landet, men som det ses på kortet, der viser alle lokalgrupperne, er der en langt større tæthed af lokalgrupper i hovedstadsområdet end i resten af landet og en væsentlig større udbredelse i Midtjylland end i Nord- og Sønderjylland.

Der er gennemsnitligt tilknyttet 13 frivillige Bydelsmødre til hver lokalgruppe. Dette gennemsnit dækker over en variation fra 6 frivillige Bydelsmødre i de mindste grupper til 24 i de største. De fleste lokalgrupper har mellem 6 og 14 frivillige.

Lokalgrupperne vurderer, at de har fået flere frivillige Bydelsmødre over det seneste år. Dette understøttes af, at gennemsnittet for et år siden var 10,6 frivillige per lokalgruppe.

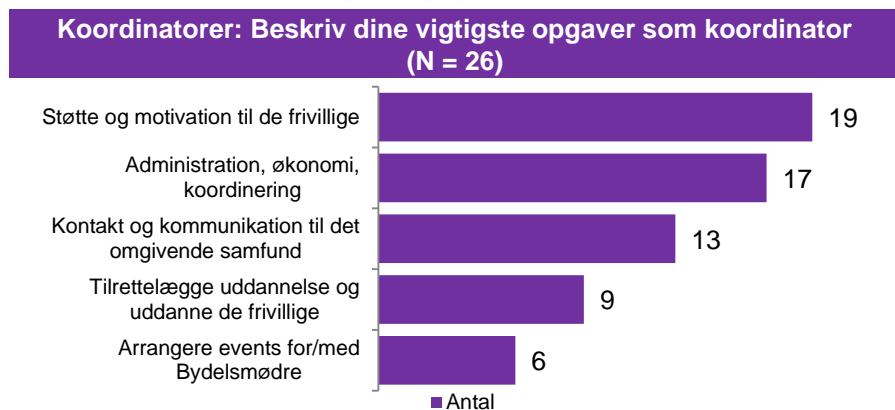


## 2. Organisering og samarbejde

Koordinatorerne har især fokus på frivilligpleje, men også på administrative og formidlingsmæssige opgaver

Koordinatoren er typisk ansat i en tidsbegrænset periode nogle timer om ugen til at sætte Bydelsmødre-gruppen i gang. Koordinatorens opgave er at samle et fagligt netværk omkring Bydelsmødre-gruppen, uddanne Bydelsmødrene og sikre forankring lokalt. Siden hen overgår ansvar for drift af indsatsen og kerneopgaven – nemlig at hjælpe andre kvinder - til en lokal Bydelsmødre-forening. Mange af Bydelsmødre-grupperne er stadig i opstartsfasen, hvor koordinatorene har det overordnede ansvar for at drift og de bedst mulige vilkår for udførelse af kerneopgaven. Nogle grupper har endvidere en 'organisatorisk frivillig', som typisk enten hjælper med driften eller faglige kontakter. 24 koordinatore og 2 organisatoriske frivillige har deltaget i evalueringen.

Koordinatorerne har generelt stort fokus på at pleje de frivillige. Ud af de 26 koordinatore angiver 19, at en af deres vigtigste opgaver er at støtte og motivere de frivillige. Mange koordinatore understreger vigtigheden af at anerkende



Bydelsmødrene og synliggøre værdien af deres arbejde for at sikre, at de forbliver motiveret for at arbejde frivilligt.

Næsten lige så mange af koordinatorene angiver den administrative rolle som en af deres vigtigste opgaver, hvilket især involverer planlægning og afholdelse af månedlige eller ugentlige møder for Bydelsmødrene og koordinering af aktiviteterne lokalt.

Derudover oplever halvdelen af koordinatorene den eksterne kommunikation og kontakt som en af deres vigtigste opgaver. Dette drejer sig blandt andet om at facilitere, at Bydelsmødrene får dannet de relevante relationer hos kommunen og andre samarbejdspartnere, men også om at bidrage til synligheden af Bydelsmødrenes arbejde i lokal-samfundet.

Koordinatorernes opgaver spænder således meget vidt, fra det rent praktiske over den personlige relation og coachende rolle i forhold til Bydelsmødrene til det overordnede strategiske perspektiv på lokalgruppens udvikling og forankring i lokalområdet. Balancen mellem de forskellige opgaver prioriteres relativt forskelligt på tværs af lokalgrupper. Disse forskelle kan på den ene side have at gøre med, hvor etableret lokalgruppen er – i begyndelsen kan der for eksempel være særligt fokus på at uddanne Bydelsmødrene eller at få organisationen op at stå. En del af variationen kan også skyldes koordinatorenes forskellige vurderinger af, om deres vigtigste rolle for eksempel er administrator, motivator eller formidler eller på grund af lokalgruppernes forskellighed.

## 2. Organisering og samarbejde

### De fleste lokalgrupper er organisatorisk forankret i en lokal forening eller organisation

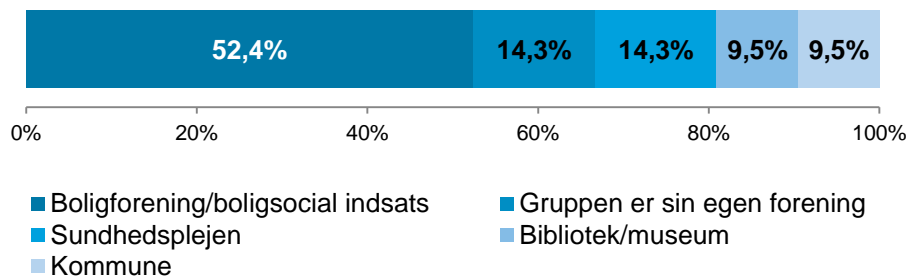
Bydelsmødrenes arbejde er tæt forbundet med det lokalområde, som deres indsats finder sted i. Den lokale forankring er en af de faktorer, der bidrager til, at Bydelsmødrene på den ene side kan opspore kvinder, der kan have glæde af deres hjælp, og på den anden side kan opbygge stabile relationer til samarbejdspartnere i lokalområdet.

Som det fremgår af figuren nedenfor, er en stor del af lokalgrupperne organisatorisk forankret i lokale organisationer og foreninger. Lige over halvdelen er tilknyttet et boligselskab, en boligsocial indsats eller en helhedsplan for et boligområde. På denne måde bliver Bydelsmødrene forankret i et bestemt geografisk område og kan i nogle tilfælde drage nytte af boligforeningens medarbejders viden om beboerne til at identificere kvinder, der kan have glæde af Bydelsmødrene.

Andre grupper er tilknyttet den kommunale forvaltning, sundhedsplejen eller offentlige institutioner som biblioteker og museer. Fordelene ved disse forankringsmodeller kan være, at der er nemmere adgang til kommunens kompetencer, eller at Bydelsmødrene er at træffe et sted, der er almindeligt kendt i kommunen. Endelig udgør nogle enkelte grupper i sig selv en lokal forening.

Da lokalgrupperne drives individuelt og er tilpasset de lokale forhold og muligheder, og derudover er forskellige steder i processen hen mod at blive frivillige sociale foreninger, er der forskel på, hvordan grupperne er forankrede. Nogle steder er indsatsen tilknyttet en eksisterende organisation, for eksempel en boligsocial indsats, andre steder er Bydelsmødrene forankrede som frivillige sociale foreninger.

Koordinatorer: Beskriv, hvilken forening eller organisation i lokalområdet gruppen er forankret i (N = 21)



## 2. Organisering og samarbejde

### Bydelsmødrene samarbejder med aktører i det omgivende samfund om at hjælpe kvinderne

En stor del af Bydelsmødrenes indsats handler om at hjælpe kvinderne med at finde det rette sted at henvende sig med et problem. Bydelsmødrene er derfor afhængige af at have kendskab til og samarbejde med en række aktører i det omgivende samfund. En forudsætning for Bydelsmødrenes arbejde er således at have gode samarbejdsrelationer til disse aktører.

Lokalgrupperne samarbejder med en lang række andre aktører, selvom disse samarbejder ikke altid er formaliseret. Alle de koordinatore, der har besvaret spørgsmålet, angiver, at de samarbejder med kommunen og dens institutioner. En stor del af koordinatorene angiver derudover, at deres gruppe samarbejder med lokale foreninger, boligsociale helhedsplaner, boligforeninger og en række sundhedsfaglige, især sundhedsplejen.

#### Koordinatorer: Beskriv konkret, hvem lokalgruppen samarbejder med (N = 21)



I forbindelse med evalueringen har 51 samarbejdspartnere besvaret spørgsmål om samarbejdet med Bydelsmødrene. Størstedelen af samarbejdspartnerne er tilknyttet den kommunale forvaltning, en boligforening eller en boligsocial indsats. Herudover er samarbejdspartnerne blandt andet tilknyttet sundhedsplejen, skoler eller lokale kultur- og fritidsinstitutioner.

#### Samarbejdets indhold

Fokus i samarbejdet mellem lokale aktører og Bydelsmødrene er i høj grad den direkte indsats for kvinderne – enten ved at samarbejdspartneren henviser kvinder til Bydelsmødrene, eller ved at Bydelsmødrene henviser kvinder til samarbejdspartneren. I nogle tilfælde anvender samarbejdspartnerne også Bydelsmødrene til at oversætte og brobygge mellem kvinder/familier og det offentlige system. Samarbejdet om kerneopgaven med at hjælpe kvinderne fremhæves af både koordinatore og samarbejdspartnere.

Derudover angiver en stor del af samarbejdspartnerne, at deres samarbejde med Bydelsmødrene består i at undervise dem for eksempel i forbindelse med grunduddannelsen, eller at de bidrager til at udbrede kendskabet til Bydelsmødrenes arbejde. Derudover samarbejdes der om konkrete arrangementer og lån af lokaler til Bydelsmødrenes aktiviteter.

*”Jeg får Bydelsmødre til at hjælpe borgere i gang med frivillige aktiviteter i lokalområdet. Bydelsmødre hjælper borgerne med at få kontakt til jobcentret.”*

- Samarbejdspartner fra Jobcenter

## 2. Organisering og samarbejde

### Samarbejdspartnerne oplever generelt samarbejdet som velfungerende

Da den lokale forankring af Bydelsmødrenes indsats blandt andet sikres gennem gode samarbejdsrelationer til andre aktører, er det væsentligt for at kunne fokusere og udvikle Bydelsmødrenes indsats, at samarbejdet fungerer, og hvilke udfordringer både koordinatore og samarbejdspartnere ser.

Samarbejdspartnerne er overordnet set meget tilfredse med samarbejdet med Bydelsmødrene. Mere end halvdelen oplever, at samarbejdet i høj grad er velfungerende, og kun ganske få angiver, at samarbejdet i mindre grad er velfungerende.

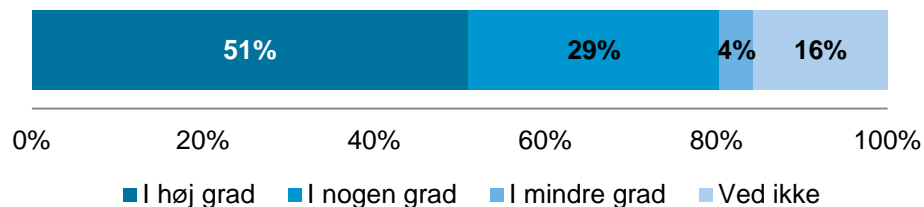
Samarbejdspartnerne fremhæver i deres besvarelser af spørgeskemaets åbne spørgsmål især Bydelsmødrenes engagement og evne til at kommunikere og bygge bro mellem kvinderne og det etablerede system som årsager til det velfungerende samarbejde.

Overordnet set opleves Bydelsmødrene som engagerede og som en ressource, der kan bidrage med viden om kvinderne, som kommunen og andre aktører ikke har adgang til. Nogle samarbejdspartnere angiver, at selvom der er et velfungerende samarbejde, er der rum for både at udbygge og forbedre relationen endnu mere. På de følgende sider analyserer vi derfor de styrker og svagheder ved samarbejdet, som koordinatore og samarbejdspartnere har fremhævet i deres besvarelser, som grundlag for at identificere fokusområder for det fremadrettede arbejde med at styrke relationerne til samarbejdspartnerne.

*"Bydelsmødrene er meget engagerede og står, så vidt det er muligt, altid til rådighed og bidrager ofte med viden og input. De er meget ansvarlige og professionelle i deres tilgang og bidrag."*

- Samarbejdspartner fra boligsocial indsats

Samarbejdspartnerne: Fungerer samarbejdet med Bydelsmødrene godt? (N = 51)



## 2. Organisering og samarbejde

### Samarbejdet mellem Bydelsmødrene og andre lokale aktører giver udbytte for begge parter

#### Positive sider ved samarbejdet

Både koordinatorene for Bydelsmødrenes lokalgrupper og lokalgruppernes samarbejdspartnere angiver en række positive ting ved samarbejdet.

Et af de positive aspekter af samarbejdet handler om selve relationen mellem Bydelsmødrene og samarbejdspartnerne. Samarbejdspartnerne oplever Bydelsmødrene som engagerede, samarbejdsivrige og tilgængelige, hvilket har en positiv betydning for samarbejdet. Koordinatorerne beskriver, at omgivelserne ligeledes reagerer meget positivt og velvilligt på Bydelsmødrenes arbejde, og at der er en høj grad af anerkendelse af og respekt for den viden, Bydelsmødrene kan bidrage med.

En af de rigtig gode ting ved samarbejdet med lokale aktører er, at begge parter har udbytte af det, og at de kan drage nytte af hinandens ressourcer. Samarbejdspartnerne får gennem Bydelsmødrene adgang til en målgruppe, som det ellers er vanskeligt at komme i kontakt med, og Bydelsmødrene bidrager med et unikt kendskab til målgruppen, herunder sproglige og kulturelle forskelle, som andre aktører kan drage nytte af.

Bydelsmødrene får samtidig deres indsats integreret i et bredere arbejde for målgruppen sammen med en række lokale aktører, der ligesom Bydelsmødrene har solidt lokalkendskab og en forståelse af udfordringerne for kvinderne i området.

Kendskabet til Bydelsmødrene og deres kompetencer udbredes også gennem samarbejdet.

For begge parter er det endvidere en væsentlig fordel ved samarbejdet, at det ofte opleves at resultere i en bedre hjælp til kvinderne og familierne. Bydelsmødrene kan understøtte relationen mellem familien og for eksempel kommunen og dermed sikre, at de får tildelt den hjælp, de har behov for. Derudover kan Bydelsmødrene selv hjælpe familierne med nogle problematikker, som det kan være vanskeligt for andre aktører at hjælpe med.

*"Samarbejdet fungerer godt, fordi Bydelsmødrene både trækker på ressourcer fra kommunen og bidrager med merværdi og som et aktiv for kommunen."*

- Samarbejdspartner

## 2. Organisering og samarbejde

Der er behov for klarere forventningsafstemning med samarbejdspartnerne om samarbejdet

### Udfordringer ved samarbejdet

Selvom der fra begge sider overordnet er en meget positiv oplevelse af samarbejdet, angiver både samarbejdspartnerne og koordinatorene en række udfordringer og udviklingsmuligheder ved samarbejdet.

En stor del af de udfordringer, der fremhæves af både koordinatorene og samarbejdspartnerne, har at gøre med manglende klarhed om rammerne for samarbejdet. Koordinatorerne oplever, at det er krævende at etablere og vedligeholde samarbejder. Der skal skabes nogle faste rutiner for, hvordan og hvornår samarbejdspartnerne kan anvende Bydelsmødrene, og selv i etablerede samarbejder skal partnerne ofte mindes om, at Bydelsmødrene kan bidrage.

Både koordinatorene og samarbejdspartnerne oplever, at der er behov for en klarere forventningsafstemning af, hvad Bydelsmødrene kan bruges til, og hvad de ikke kan bruges til. Dette gælder både med hensyn til rammerne for arbejdet og indholdet. Med hensyn til rammerne oplever koordinatorene det for eksempel som en udfordring, at Bydelsmødrene ikke altid reagerer hurtigt nok på henvendelser fra samarbejdspartnerne, fordi de har begrænset tid til deres frivillige arbejde, og at samarbejdspartnerne til tider har forventninger til Bydelsmødrene, der ikke er realistisk afstemt med, hvad en frivillig organisation kan levere.

I forhold til indholdet af Bydelsmødrenes arbejde ses det, at en del samarbejdspartnerne har en fejlagtig forståelse af, hvad

Bydelsmødrene kan og vil bidrage med. For eksempel angiver flere koordinatorene, at Bydelsmødrene bliver opfattet som frivillige tolke eller mentorer, særligt af de kommunale samarbejdspartnerne. Til tider er Bydelsmødrene blevet bedt om at lave mad til arrangementer eller passe syge børn. Koordinatorernes svar tyder imidlertid på, at der er forskelle i praksis i de enkelte grupper. Mens nogle grupper er villige til at hjælpe samarbejdspartnerne med praktiske gøremål, for eksempel madlavning i forbindelse med arrangementer, har andre grupper fravalgt denne type aktiviteter. Det afgørende er således, at den enkelte gruppe lokalt formår at formidle, hvilken type opgaver de er villige til at påtage sig.

Samarbejdspartnerne ser derudover nogle udfordringer ved Bydelsmødrene, der sætter begrænsninger i forhold til Bydelsmødrenes evne til at hjælpe kvinderne. Det nævnes for eksempel, at nogle Bydelsmødre selv kæmper med betydelige sociale problemer og derfor til tider mangler det fornødne personlige overskud til at kunne varetage opgaven med at hjælpe kvinderne. Bydelsmødrene har også selv fremhævet denne problematik i forbindelse med fokusgruppeinterviewene.

En anden problematik, som samarbejdspartnerne fremhæver, er, at Bydelsmødrene er del af samme lokalsamfund som kvinderne, hvilket kan være en udfordring, når der er tale om personlige problemer og personfølsomme oplysninger, idet kvinderne er bange for sladder, og især kommunale samarbejdspartnerne kan være i tvivl om, hvad der bør drøftes på møder, hvor en Bydelsmor er med som bisidder.

## 2. Organisering og samarbejde

### Opsamling og konklusioner: Stærk forankring i lokalområdet og generelt et godt samarbejde med andre aktører

Bydelsmødrenes organisering er tilpasset det stærke fokus på at arbejde i lokalområdet og det heraf afledte behov for en solid forankring i lokalområdet og en bred vifte af samarbejder med andre lokale aktører, der er i kontakt med de kvinder og familier, som Bydelsmødrene hjælper. På nuværende tidspunkt er Bydelsmødrene aktive i 35 lokalsamfund rundt om i landet, dog med en overvægt af lokalgrupper i hovedstadsområdet.

Evalueringen viser, at koordinatorene i lokalgrupperne spiller en central rolle særligt i forhold til to områder: At sørge for, at Bydelsmødrene får feedback og er motiverede i deres arbejde og at stå for det administrative arbejde, der skal ordnes i de enkelte grupper.

Bydelsmødrenes decentrale organisering med relativt autonome lokalgrupper understøtter det nære kendskab til lokale forhold og tilpasningen af indsatsen til disse forhold. Den ad hoc baserede praksis er ligeledes vigtig for motivationen i den frivillige indsats. Det betyder dog samtidig, at der opstår forskellige tilgange til Bydelsmødrenes indsats på tværs af lokalgrupper. Forskellige lokalgrupper afprøver forskellige afgrænsninger af opgaven, forskellige aktiviteter og forskellige typer samarbejdsrelationer og organisatorisk forankring.

Det kan derfor være en god ide, at der er fokus på fælles at opsamle de erfaringer, lokalgrupperne gør lokalt, for at dele gode ideer og succeshistorier på tværs af hele organisationen. Ligeledes kan øget videndeling være med til at styrke den fælles tilgang og gøre det lettere at formidle, hvad Bydelsmødrene står for på tværs af lokalgrupper.

De fleste lokalgrupper er tilknyttet eller samarbejder med en anden organisation eller institution i lokalområdet. Evalueringen viser, at forankringen af lokalgrupperne for eksempel i offentlige institutioner som biblioteker, sundhedspleje eller en boligsocial indsats kan være en fordel i forhold til at understøtte relevante praktiske forhold som for eksempel lokaler, hvor Bydelsmødrene kan afholde arrangementer.

Netop i forhold til samarbejdet viser evalueringen, at Bydelsmødrenes samarbejdspartnerne generelt er meget glade for samarbejdet med Bydelsmødrene og oplever dem som en gruppe kvinder med et stort engagement, der udgør et aktiv for deres eget arbejde.

Evalueringen viser samtidig, at der er behov for øget fokus på at danne stabile samarbejdsrelationer og sikre en klar afstemning af forventningerne til, hvad Bydelsmødrene kan bidrage med og hvordan. Lokalforeningerne kan eventuelt understøttes i dette arbejde, ved at der udvikles informationsmateriale til de vigtigste samarbejdspartner typer, herunder kommunernes social- og sundhedsfunktioner, de boligsociale indsatser og boligforeningerne. Informationsmaterialet kan angive nogle generelle retningslinjer for, hvordan Bydelsmødrene kan bidrage til de enkelte samarbejdspartneres arbejde, der kan tilpasses lokale forhold og lokalgruppens beslutninger om Bydelsmødrenes indsats.



# Kapitel 3

## Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

### 3. Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

#### Indledning: En karakteristik af Bydelsmødrene og kvinderne, der får hjælp

De frivillige Bydelsmødre er omdrejningspunktet for indsatsen. Det er deres personlige erfaringer, engagement og energi, der gør, at det er muligt at hjælpe og støtte kvinderne i Bydelsmødrenes nærområder med råd, støtte og vejledning. Der er en række særlige karakteristika, som Bydelsmødrene har, der sætter dem i en unik position for at hjælpe kvinderne. Det drejer sig blandt andet om et godt kendskab til det danske samfund, da Bydelsmødrene ofte har været i Danmark i længere tid end kvinderne selv og deltager aktivt i samfundslivet, diversitet i deres uddannelsesbaggrund samt en lang række forskellige faglige kompetencer.

I dette korte kapitel giver vi en karakteristik af Bydelsmødrene ved at se på deres baggrund og en karakteristik af kvinderne, der får hjælp. Formålet er at give et godt udgangspunkt for at forstå, hvilke kvinder der søger hjælp, og hvilke baggrunde, erfaringer og kompetencer Bydelsmødrene selv bringer med ind i deres frivillige arbejde. Dette danner udgangspunkt for i de senere kapitler at belyse styrker og udfordringer ved Bydelsmødrenes arbejde.

Det skal indledningsvist bemærkes, at de Bydelsmødre og kvinder, der har besvaret evalueringens spørgsmål, ikke nødvendigvis er repræsentative for den samlede gruppe. Det er eksempelvis sandsynligt at de, der har deltaget,



### 3. Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

Den typiske Bydelsmor er i den arbejdsaktive alder og har boet i Danmark i mere end 10 år

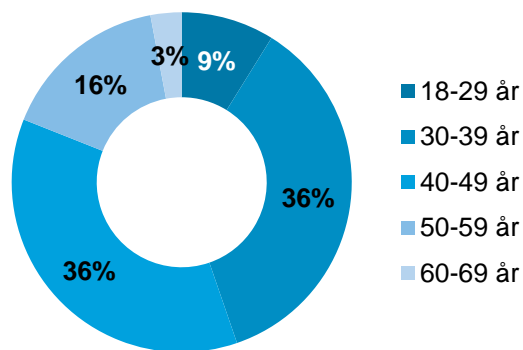
De fleste Bydelsmødre er mellem 30 og 49 år. Det er altså hverken de helt unge eller de ældre kvinder, der typisk er Bydelsmødre, men kvinder i den arbejdsaktive alder og på et tidspunkt, hvor der ofte vil være hjemmeboende børn

Bydelsmødrene har generelt boet i Danmark i mange år. Langt de fleste i over 10 år. 43 procent har boet i Danmark mellem 10 og 19 år, og 48 procent har boet i Danmark i 20 år eller.

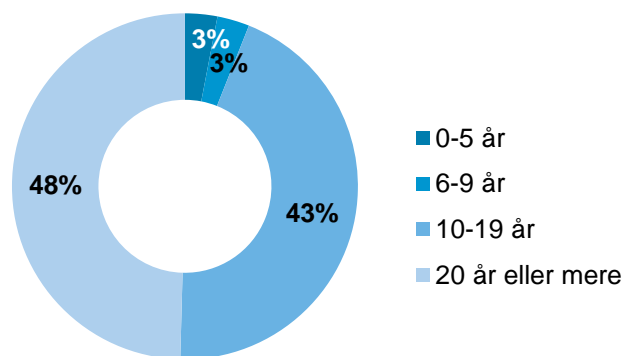
mere. Tallene indeholder også de Bydelsmødre, der er født og opvokset i Danmark og eventuelt er etniske danskere. Meget få har boet i Danmark i henholdsvis 0-5 år og 6-9 år.

De frivillige kvinder har typisk været Bydelsmødre i 0-2 år. 36 procent har været del af Bydelsmødrenes organisation i under et år. En næsten lige så stor andel har været Bydelsmødre i 1-2 år, og 28 procent har været del af organisationen i 2-5 år.

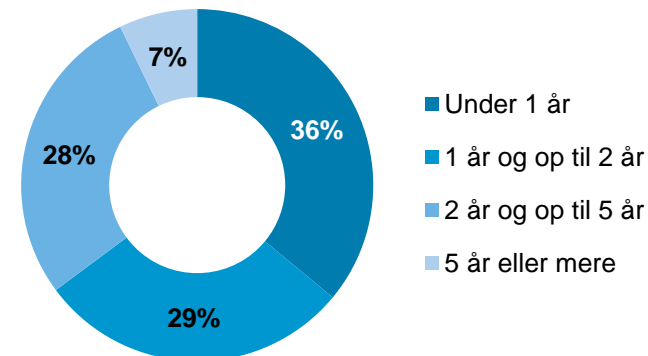
Bydelsmødre: Hvor gammel er du?  
(N = 237)



Bydelsmødre: Hvor længe har du boet i Danmark?  
(N = 238)



Bydelsmødre: Hvor længe har du været Bydelsmor?  
(N = 236)



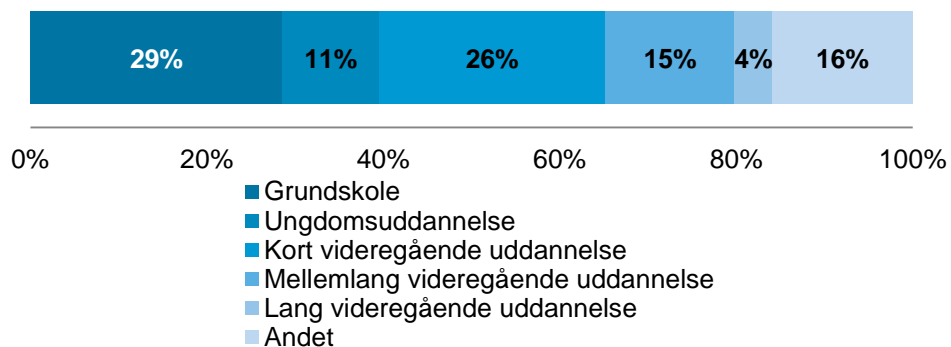
### 3. Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

De fleste Bydelsmødre har en kortere uddannelse, og cirka 40 procent er i arbejde eller under uddannelse

Som det fremgår af figuren nedenfor, er der en stor spredning i Bydelsmødrenes uddannelsesbaggrund. Den største andel, 29 procent, har angivet grundskole som deres uddannelse, mens 11 procent har ungdomsuddannelse som deres højeste opnåede uddannelse. 26 procent har en kort videregående uddannelse. 15 procent af de adspurgte har angivet, at de har en mellemlang videregående uddannelse, og 4 procent, at de har en lang videregående uddannelse. Uddannelsesmæssigt har Bydelsmødrene altså meget forskellige profiler, hvilket gør, at Bydelsmødrene har stor diversitet i de kompetencer, de kan trække på.

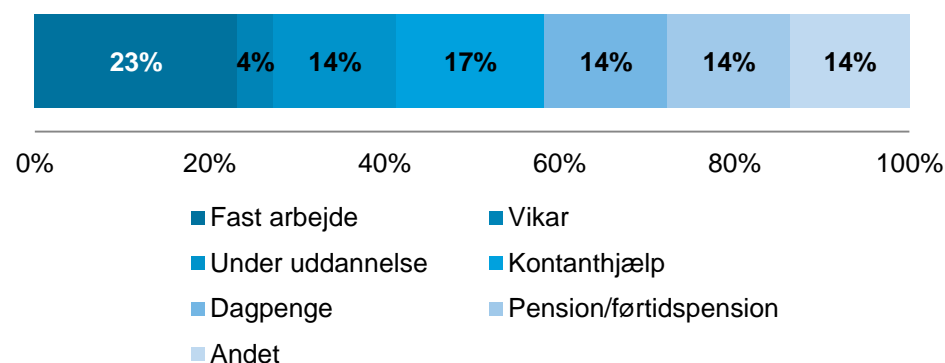
16 procent af Bydelsmødrene har angivet "Andet" som deres uddannelse. Heraf dækker en stor del over et antal års grundskoleuddannelse i hjemlandet. Enkelte har angivet ingen uddannelse, eller også har de ikke kunnet placere deres uddannelse i en af de øvrige kategorier.

Bydelsmødre: Hvad er din uddannelse? (N = 238)



Bydelsmødrene er også blevet spurgt om deres beskæftigelses- eller forsørgelsesgrundlag. 23 procent af Bydelsmødrene oplyser, at de er i fast arbejde, og 4 procent, at de er vikar. De resterende, altså størstedelen af Bydelsmødrene, angiver, at de er på overførselsindkomst eller under uddannelse. Heraf er der flest (17 procent) på kontanthjælp. De 14 procent, der har angivet "Andet" som beskæftigelses- eller forsørgelsestype, dækker blandt andet over frivillige kvinder på barsel, i løntilskud eller praktik, på sygedagpenge eller på sprogskole.

Bydelsmødre: Beskæftigelse/forsørgelse? (N = 238)



### 3. Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

Kvinderne, som Bydelsmødrene hjælper, har boet i Danmark længe og har et lidt lavere uddannelsesniveau

Ligesom Bydelsmødrene selv har langt de fleste af de kvinder, som Bydelsmødrene hjælper, været i Danmark i mange år. 32 procent af kvinderne, der har besvaret spørgeskemaet, har således boet i Danmark i 10-19 år, mens den største andel, 43 procent, har boet i Danmark i 20 år eller mere.

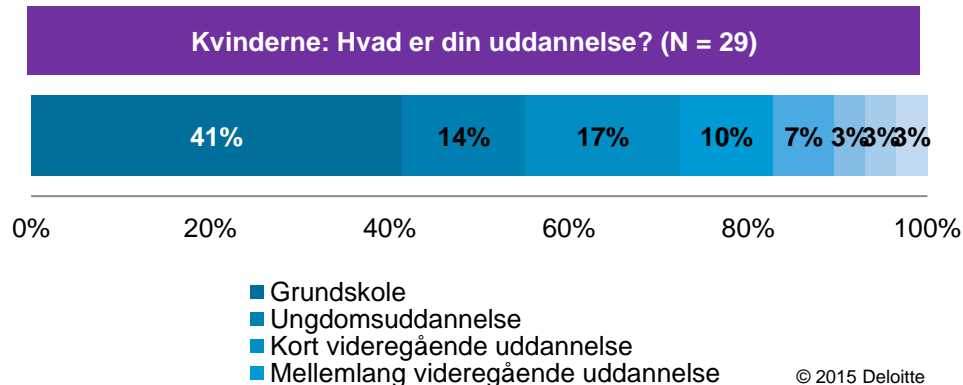
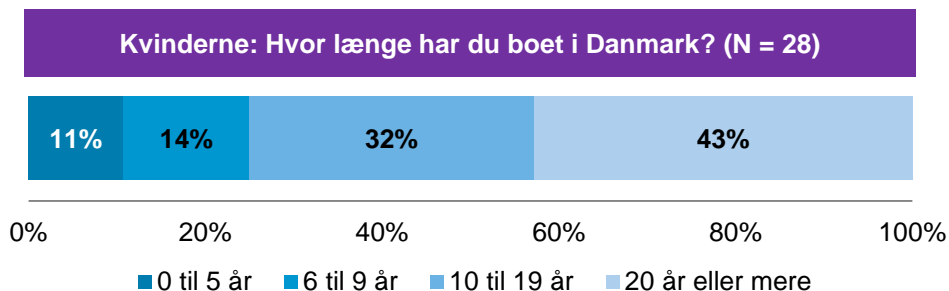
11 procent af kvinderne har været i Danmark i fem år eller mindre. Det er imidlertid muligt, at en stor del af de kvinder, der har medvirket i undersøgelsen, er dem, der er gode til dansk, og de vil antagelig have boet i Danmark i flere år end de kvinder, der er mindre gode til dansk, og som muligvis har medvirket i mindre grad.

I forhold til uddannelsesniveau har næsten halvdelen af kvinderne, 48 procent, angivet grundskole som højest opnåede uddannelse enten fra Danmark eller fra hjemlandet. 14 procent af kvinderne har en ungdomsuddannelse, 17 procent en kort videregående uddannelse og 10 procent en mellemlang videregående uddannelse. Ingen af kvinderne har en lang videregående uddannelse. Tre procent oplyser, at de enten har

gået på sprogskole eller ingen uddannelse har. Uddannelsesniveaet for kvinderne, der får hjælp, er således lidt lavere end blandt Bydelsmødrene.

Angivelsen af, hvilket sprog samtalerne med kvinderne foregår på, giver et billede af fordelingen af kvindernes nationalitet. Den største del af samtalerne foregår på arabisk og dansk, men somalisk og urdu anvendes også i mange samtaler. Endvidere foregår en stor del af samtalerne på en kombination af flere sprog.

Idet kun 29 kvinder har deltaget i evalueringen er denne karakteristik ikke nødvendigvis repræsentativ for den samlede gruppe af kvinder, som Bydelsmødrene hjælper. Sproglige færdigheder på dansk kan eksempelvis have haft betydning for, hvilke kvinder, der har svaret på spørgsmålene.



### 3. Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

Opsamling: Bydelsmødrene har været i Danmark længere og har et højere uddannelsesniveau end kvinderne, de hjælper

Bydelsmødrene har generelt boet i Danmark i mange år og har stor viden om det danske samfund og system, som de kan anvende i arbejdet med at hjælpe kvinderne. I rekrutteringen af Bydelsmødre er det dog relevant, at Bydelsmødrene har overskud til at kunne hjælpe andre.

Bydelsmødrene har typisk været Bydelsmødre i under to år. At Bydelsmødrene generelt har været med i den frivillige indsats i kortere tid kan blandt andet skyldes, at organisationen ikke er mange år gammel, at nogle lokalgrupper er meget nye og at frivillige generelt er frivillige det samme sted i få år. Det kan dog også indikere, at det for Bydelsmødrene som for mange andre frivillige organisationer er svært at sikre fastholdelse over tid. Bydelsmødrene er typisk i den arbejdsdygtige alder og i den alder, hvor de har hjemmeboende børn. Det betyder, at det er vigtigt at dimensionere deres frivillige arbejde, så Bydelsmødre med arbejde og børn kan fastholdes i organisationen over tid.

Kvinderne, som Bydelsmødrene hjælper, har typisk også opholdt sig i Danmark i en del år. Bydelsmødrenes evne til at fungere som rollemodel for kvinderne synes således ikke primært at hænge sammen med, at de har opholdt sig i lang tid i Danmark, men handler snarere om deres kendskab til det danske samfund og deres engagement og aktive samfunds-deltagelse.

Bydelsmødrene opnår kontakt til en gruppe kvinder, der har opholdt sig i landet i længere tid, men som ofte er ensomme og isolerede fra det omgivende samfund, og som derfor kan være vanskelige for det offentlige system at opnå kontakt til.

“

#### Forandringshistorie

”

Jeg blev skilt for cirka 12 år siden. Jeg var meget ensom, da jeg blev skilt, for skilsmissen blev ikke accepteret af mit bagland. Derfor mistede jeg mit netværk og levede isoleret igennem flere år. En dag mødte jeg en kvinde, der fortalte mig om Bydelsmødreuddannelsen. En uddannelse, hvor jeg kunne lære om det danske systems regler og retigheder, og jeg tænkte, at det lød som noget for mig.



På det tidspunkt havde jeg ingen ide om, at uddannelsen ville blive et stort skridt i mit liv, der forandrede rigtig mange ting for mig. Det at komme ud, møde andre kvinder og tale frit og åbent gjorde mig stærkere. Jeg fik et netværk og mærkede, hvordan jeg med tiden holdt op med at tage de fordomme på mig, som jeg blev mødt af. Samtidig oplevede jeg, hvordan jeg som Bydelsmor havde fået ressourcer til at hjælpe andre, der stod i svære livssituationer, ligesom jeg selv tidligere havde gjort.

I dag har jeg netop åbnet min egen kvindekub i Århus, hvor jeg samler kvinder fra mit lokalområde og arrangerer foredrag, så vi allesammen kan blive ved med at udvikle os. For to år siden blev jeg valgt ind i Bydelsmødrenes styregruppe, og under seneste landsmøde blev jeg genvalgt med mange stemmer. Til samme landsmøde var prinsesse Marie gæst. Jeg var med til at byde prinsessen velkommen og fortælle hende om Bydelsmødrenes arbejde. Det var en stor ting for mig, og jeg er meget stolt over mig selv.

*Manilla, Bydelsmor i Århus*

# Kapitel 4

## Bydelsmødrenes aktiviteter

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Indledning: Stor bredde i aktiviteterne og opgaverne for Bydelsmødrene

At være Bydelsmor betyder, at man er engageret i en lang række forskellige aktiviteter. Evalueringen viser, at aktiviteterne og indsatsområderne spænder meget bredt. Fra at hjælpe enkelte kvinder med at læse og forstå et brev fra kommunen, over afholdelse af fælles loppemarkeder eller madaftener og til at skabe øget kulturforståelse og styrke mødet mellem kvinder med etnisk minoritetsbaggrund og det danske samfund. Der er mange forskellige måder, Bydelsmødrene kommer i kontakt med kvinderne på, og det er forskelligt, hvor ofte Bydelsmødrene møder den samme kvinde igen.

Alle aktiviteter har imidlertid grundlæggende samme sigte, uanset hvordan kontakten er skabt, og hvad aktiviteten konkret har handlet om: At gøre kvinderne og deres familie bedre i stand til selvstændigt at begå sig, leve og trives i det danske samfund.

*"Vi siger: Velkommen til Danmark. Du er velkommen, og vi er her til at hjælpe dig."*

- Bydelsmor

Aktiviteterne foregår på forskellige niveauer. Der er således aktiviteter, som den enkelte Bydelsmor udfører i mødet med kvinderne, og aktiviteter, Bydelsmødrene udfører som gruppe. Begge typer aktiviteter bliver belyst i evalueringen. Herunder går vi ind i formålet med aktiviteterne, og hvordan aktiviteterne er med til at hjælpe kvinderne med deres problemer, samt Bydelsmødrenes indsats og personlige udvikling. Selve resultaterne af Bydelsmødrenes arbejde og af aktiviteterne behandles i dybden i kapitlet om resultater, der følger senere.

I dette kapitel dykker vi ned i de konkrete aktiviteter, Bydelsmødrene er med til at iværksætte og udfører som del af deres frivillige arbejde, og for at give et billede af, hvordan Bydelsmødrenes konkrete indsats folder sig ud, undersøger vi, hvordan Bydelsmødrene kommer i kontakt med kvinderne, hvad de taler med kvinderne om og hjælper dem med, og hvor ofte de taler med de samme kvinder.

Endelig kommer kapitlet ind på, hvordan der i lokalafdelingerne bliver fulgt op på Bydelsmødrenes aktiviteter.



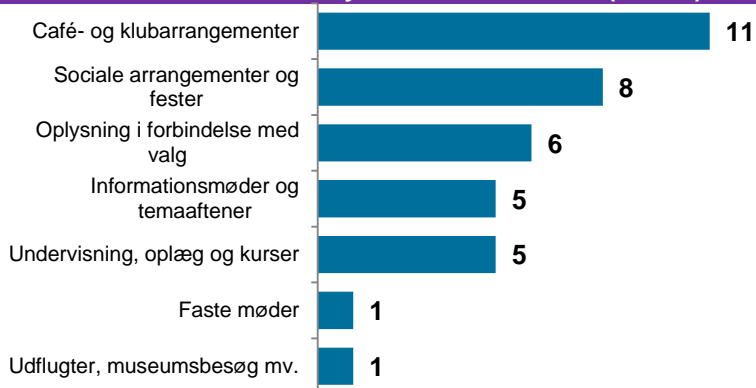
## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

Som del af indsatsen afholder Bydelsmødrene åbne sociale og faglige arrangementer for kvinderne

En stor del af Bydelsmødrenes lokalgrupper arrangerer selv eller i samarbejde med deres samarbejdspartnere en række aktiviteter og møder, der er åbne for kvinderne i lokalområdet og af og til også deres familie.

Som det kan ses i figuren nedenfor, har en del lokalgrupper for eksempel faste caféarrangementer, hvor kvinder i lokalområdet kan deltage. Derudover afholder mange af grupperne særlige arrangementer, der har et informativt eller et socialt sigte. Det kan for eksempel være oplysningsaktiviteter i forbindelse med kommunalvalg eller oplæg om sundhed eller ernærings-spørgsmål. Eksempler på sociale arrangementer er fællesmiddag, besøg på kræmmermarked, julefrokost og sommerfest.

**Koordinatorer: Hvilke arrangementer laver gruppen for andre lokale kvinder end Bydelsmødrene selv? (N = 26)**



De forskellige åbne arrangementer er vigtige for at udbrede kendskabet til Bydelsmødrene i lokalområdet. Men de er også et vigtigt rum, hvor kvinderne udover at få specifik viden om eksempelvis sundhed kan mødes med både Bydelsmødrene og hinanden og på den måde styrke deres netværk lokalt.

*"Vores aktiviteter skaber et forum og et netværk, hvor man kan tale om forskellige emner som alvorlige hverdagsproblemer og frustrationer, men derudover også have det sjovt og hyggeligt sammen."*

- Bydelsmor

I enkelte lokalafdelinger holder Bydelsmødrene åbent hus en fast dag om ugen, hvor der for eksempel er en psykolog, en sundhedsplejerske eller andre fagpersoner til stede, og hvor kvinderne har mulighed for at komme og søge om råd og vejledning hos disse fagpersoner. Samtidig er det åbne hus en mulighed for, at Bydelsmødrene kan komme i dialog med kvinderne om andre problemstillinger, hvor kvinderne kan have behov for at få hjælp. På den måde bidrager denne type åbent hus-aktiviteter også til at udbrede kendskabet til Bydelsmødrene. Ikke alle lokalgrupper har dog egne lokaler, der kan bruges til arrangementerne. Bydelsmødrene er derfor i høj grad afhængige af, at de kan låne lokaler for eksempel på biblioteker eller i nogle af de boligområder, lokalgruppen er knyttet til.

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

Bydelsmødrene udvikler deres kompetencer gennem faglige arrangementer og får skabt et stærkt sammenhold gennem samvær om sociale aktiviteter

I lokalgrupperne bliver der også afholdt arrangementer for Bydelsmødrene selv. Arrangementerne er både sociale og faglige og er med til at styrke Bydelsmødrenes interne sammenhold, udvikling og netværk. I boksen nedenfor er der en række eksempler på aktiviteter, der er blevet afholdt internt i Bydelsmødrenes lokalgrupper.

### Eksempler på aktiviteter for Bydelsmødrene

#### Kurser

- Cykelkursus
- Førstehjælpskursus
- Miljøambassadørkursus
- Landsorganisationens kurser
- Sundhedsformidling

#### Studieture

- Kvindekrisecenter
- Hospice
- Landbrug, slagteri, mejeri
- Sprogskole
- Andre Bydelsmødregrupper

#### Socialt

- Teatertur/biograf
- Museum
- Spa
- Restaurantbesøg
- Julefrokost
- Sommerfest
- Diplomoverrækkelse

De faglige arrangementer har ofte stort fokus på at udvikle og opkvalificere Bydelsmødrenes kompetencer. Alle Bydelsmødre gennemgår et indledende uddannelsesforløb, der klæder dem på til at varetage den frivillige rolle. Herudover fortæller mange koordinatorene i lokalgrupperne, at der arrangeres undervisning, oplæg eller kurser for Bydelsmødrene nogle gange i form af studieture for Bydelsmødrene, for eksempel til andre lokalgrupper eller til nogle af kommunens tilbud.

I en del af lokalgrupperne er der derudover faste koordinations- og sparringmøder med alle Bydelsmødrene. I enkelte lokalgrupper holder koordinatoren individuelle samtaler og giver sparring til de frivillige.

Bydelsmødrene nævner i spørgeskemaerne og i fokusgrupperne, at de generelt får rigtig meget ud af de faglige aktiviteter. Det hjælper dem med at blive bedre i stand til at rådgive kvinderne om kommunens tilbud, men hjælper også dem selv med at blive bedre til at håndtere problemstillinger om børn og familie. Der er imidlertid også Bydelsmødre, der oplever at komme til kort i forhold til at have kompetencerne til at løfte alle de problemstillinger, de møder blandt kvinderne. De vil gerne have bedre kendskab især til enkle psykologiske eller coachende værktøjer, der kan være med til at strukturere deres samtaler med kvinderne.

De sociale aktiviteter omfatter både mindre, faste aktiviteter som for eksempel en månedlig madklub og større arrangementer som landsmøde og årsfester. De sociale arrangementer for Bydelsmødrene har stor betydning for samværet blandt Bydelsmødrene og lysten til at blive ved med at være frivillig. Aktiviteterne er således med til at skabe et godt sammenhold blandt Bydelsmødrene, hvilket nævnes som en af de store gevinster ved at være Bydelsmor. Det betyder, at kvinderne får brugt hinanden som sparringpartnere, og at de bliver Bydelsmødre for hinanden, i den forstand at de hjælper og støtter hinanden i det daglige.

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Bydelsmødrene får kontakt til kvinderne gennem eget netværk, men også via henvisninger

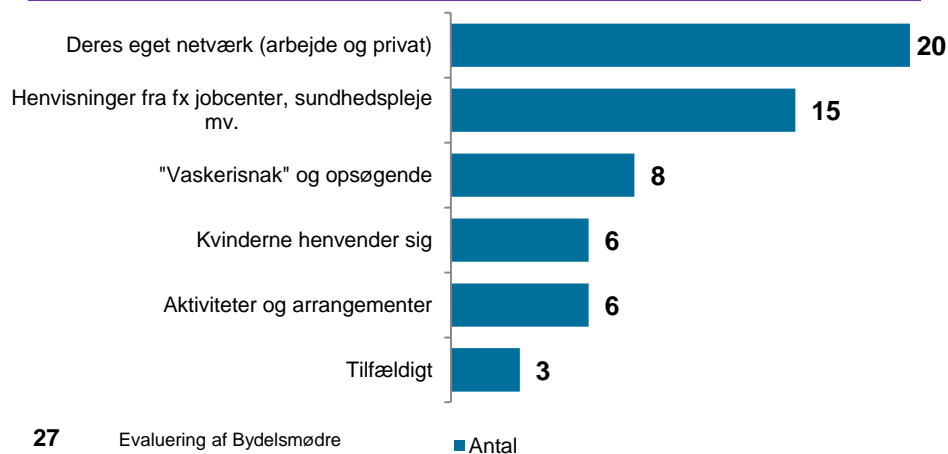
En helt central aktivitet for Bydelsmødrene er selvfølgelig at være i kontakt med de kvinder, der har brug for hjælp. Bydelsmødrene kommer i kontakt med kvinderne på forskellig vis. På de næste sider går vi i dybden med samtalerne med kvinderne, herunder hvordan der bliver etableret kontakt, og hvad samtalerne handler om.

Som det ses i figuren nedenfor, bliver kontakten mellem Bydelsmødrene og kvinderne som oftest skabt gennem Bydelsmødrenes og kvindernes eget netværk, hvad enten dette er privat eller professionelt. Viden om Bydelsmødrene og muligheden for at få hjælp af en Bydelsmor spredes ligeså ofte gennem dette netværk, ved at kvinderne i lokalområdet taler med hinanden. Mange koordinators angiver også henvisninger fra samarbejdspartnere og andre aktører som en betydelig kilde til kontakt.

Det er lidt sjældnere, at Bydelsmødrene får kontakt til kvinderne gennem aktiviteter og arrangementer, som Bydelsmødrene står for at holde.

Evalueringen viser, at der er forskellige barrierer for at skabe kontakten. Indtrykket fra fokusgrupperne er, at det generelt er de lidt mere erfarne Bydelsmødre, der har mod på det opsøgende arbejde. Det tager lidt tid for nye Bydelsmødre, inden de er trygge ved selv at tage kontakt. Det kan også være en udfordring, at der i nogle lokalområder skabes rygter om, at Bydelsmødrene er kommunens forlængede arm. Enkelte Bydelsmødre fortæller også, at kvindernes mænd kan være skeptiske overfor, at kvinderne taler med en Bydelsmor. Bydelsmødrene oplever, at begge dele har været med til at holde nogle kvinder tilbage fra at kontakte dem.

**Koordinatorer: Hvordan får de enkelte Bydelsmødre kontakt til kvinderne, der får hjælp? (N = 26)**



*"Bydelsmødrene opsøger selv kvinder i deres nærområde, for eksempel naboer og bekendte. Hver Bydelsmor er forskellig i sin tilgang og i sin måde at komme i kontakt med andre kvinder på. Nogle er meget gode til og har nemt ved at spørge kvinder, de møder tilfældigt. Andre Bydelsmødre finder det sværere på egen hånd at opsøge kvinder, de ikke kender i forvejen."*

- Koordinator

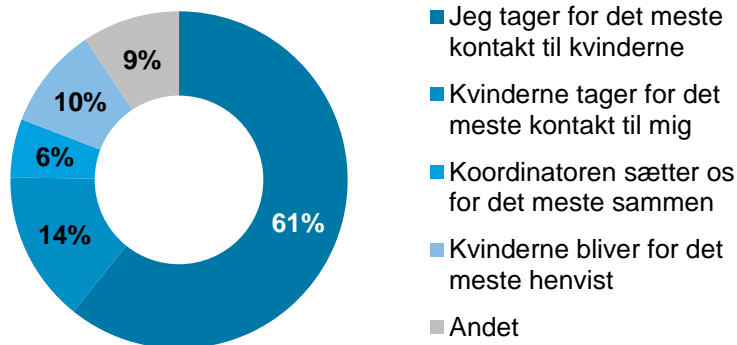
## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

Bydelsmødrene er oftest dem, der tager kontakten til kvinderne og følger op på, hvordan det går med kvinderne

Der er forskel på, hvor aktivt opsøgende Bydelsmødrene i de forskellige lokalgrupper arbejder i forhold til selv at skabe kontakt til kvinderne. I nogle områder er Bydelsmødrene så veletablerede, at kvinderne selv henvender sig til Bydelsmødrene. Andre steder er det i højere grad Bydelsmødrene, der opsøger kvinderne. Endelig består nogle grupper af meget nye Bydelsmødre, der som nævnt ofte er lidt mere tilbageholdende i forhold til selv at skabe kontakt og derfor endnu ikke har været meget opsøgende i forhold til kvinderne.

Det er dog oftest Bydelsmødrene selv, der tager kontakten, som det ses i figuren nedenfor. Over halvdelen af Bydelsmødrene angiver, at det for det meste er dem selv, der tager kontakt til kvinderne. En del færre Bydelsmødre angiver, at det oftest er kvinderne, der tager kontakt til dem, at det typisk er koordinatoren, der etablerer kontakten, eller at kvinderne bliver henvist, for eksempel fra jobcentret.

Bydelsmødre: Hvem tager for det meste kontakt? (N = 214)



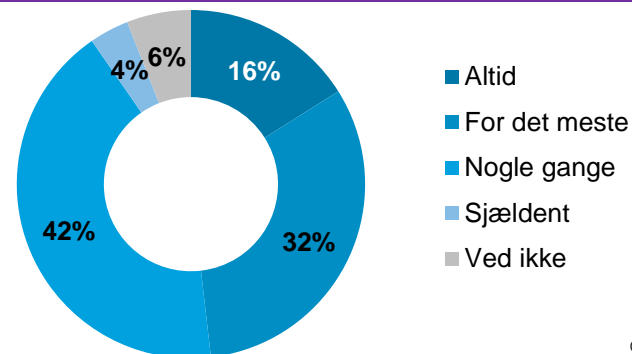
I de fleste tilfælde vender Bydelsmødrene tilbage til kvinderne, de har hjulpet, for at høre, hvordan det går. 16 procent oplyser, at de altid vender tilbage til kvinderne, de hjælper. Cirka en tredjedel vender for det meste tilbage, mens knap halvdelen nogle gange vender tilbage for at høre, hvordan det går. Det er kun meget få, der sjældent følger op på, hvordan det er gået med kvinderne.

*"Der er mange svage kvinder, hvor kommunen har givet op. Vi bliver hos dem og hjælper hele vejen."*

- Bydelsmor

Både i spørgeskemaet og i fokusgrupperne angiver Bydelsmødrene det generelt som en vigtig del af deres rolle at sikre, at kvinderne bliver fulgt helt til dørs med den hjælp, de får. Bydelsmødrene oplever til tider, at kommunerne slipper kvinderne, inden de har fået tilstrækkelig hjælp til at løse deres problem, og i disse tilfælde er Bydelsmødrene med til at følge op på, at kvinderne bliver hjulpet videre.

Bydelsmødre: Vender du selv tilbage til kvinden for at høre, hvordan det går? (N = 218)



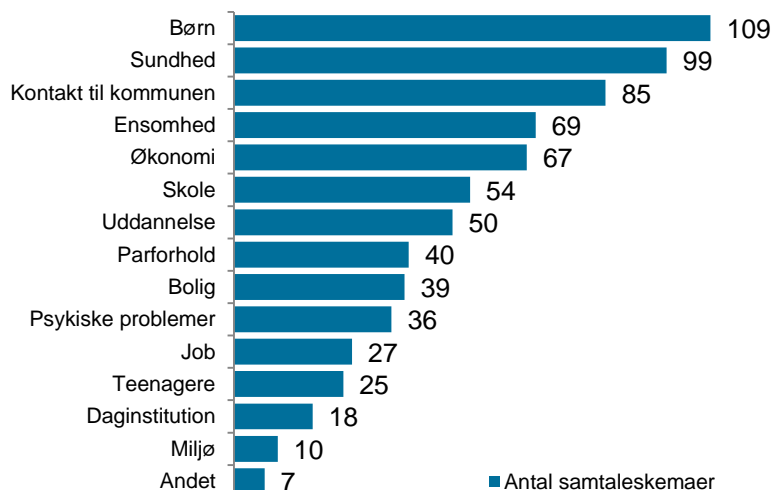
## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Samtalerne med kvinderne handler især om børn, sundhed og kontakt til kommunen

Bydelsmødrenes hjælp spænder over en bred vifte af emner og problematikker, lige fra at lære at anvende NemID til at håndtere skilsmisser og retssager. Dette afspejles blandt andet i de samtalskemaer, som Bydelsmødrene udfylder, når de har holdt en samtale med en kvinde.

Jævnfør figurerne på siden handler mange af samtalerne mellem Bydelsmødrene og kvinderne om børn, sundhed og kontakt til kommunen. Mange kvinder har behov for råd og vejledning om relationer til deres børn samt børneopdragelse og i nogle tilfælde også om deres parforhold. Flere Bydelsmødre fortæller, at de somme tider skal håndtere vanskelige sager om skilsmisser og kvinder, der har haft brug for hjælp til at forlade en voldelig ægtefælle.

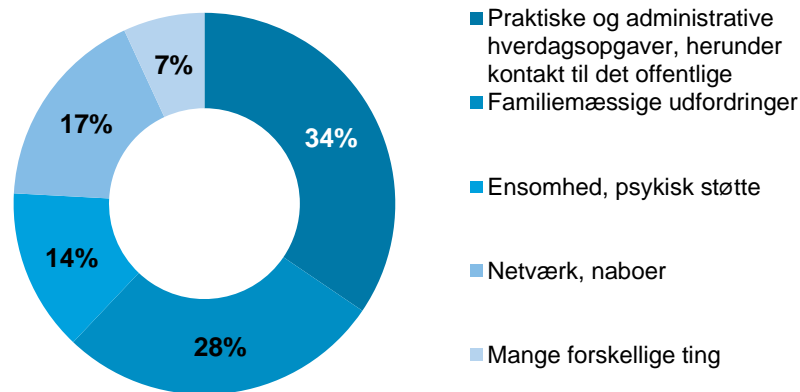
Bydelsmødre (samtalskema) : Hvad handlede samtalen om? (N = 464)



Sundhed og kvindernes og familiernes helbred er endvidere et emne, der ofte går igen i samtalerne. Nogle Bydelsmødre angiver i spørgeskemaet at de møder kvinder, der døjer med fysiske og/eller psykiske problemer, som de har brug for at få hjælp til at håndtere for bedre at kunne få hverdagen til at hænge sammen.

Både i spørgeskemaerne og fokusgrupperne fortæller Bydelsmødrene, at kvinderne tit har brug for hjælp til at få kontakt til kommunen, for eksempel til at få oplysninger om, hvilke rettigheder de har som borger, eller hvor de skal henvende sig i kommunen. Kvinderne kan også have brug for hjælp til at læse breve og mail fra børnenes institutioner. Bydelsmødrene understreger, at selvom de ikke skal udføre egentlige tolkeopgaver, hjælper de ofte med oversættelse.

Kvinderne: Hvad har Bydelsmødre hjulpet dig med? (N = 29)



## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

Samtalerne handler også i høj grad om at håndtere ensomhed og bygge bro mellem kvinderne og samfundet

Bydelsmødrene har i fokusgrupperne beskrevet, at en del af de kvinder, de er i kontakt med, står i en situation, hvor de oplever at være meget alene med deres problemer i en kontekst og et samfund, der for nogles vedkommende er meget uvant. Det betyder, at kvinderne let kan føle sig ensomme.

Det er indtrykket blandt de Bydelsmødre, der har medvirket i fokusgrupperne, at kvinderne gennem samtaler med og relationen til Bydelismoren får hjælp til at håndtere ensomhed og skabe netværk. Dette drejer sig om at skabe gode og respektfulde relationer mellem kvinderne i lokalområdet, men også om, at kvinderne opnår tryghed og selvtilid gennem støtten fra Bydelismoren.

I forlængelse heraf fortæller Bydelsmødrene både i fokusgrupperne og i spørgeskemaet at det er en funktion ved samtalerne med kvinderne, at de oplever og føler, at de bliver lyttet til og forstået af en, der kender til de samme problemstillinger som deres egne. Her har Bydelsmødrene ifølge deres egen vurdering en stor styrke i at kunne trække på egne erfaringer, hvilket vi vender tilbage til i kapitlet om Bydelsmødrenes særlige styrker.

*"Bydelsmødrene er det lyttende væsen, der hjælper kvinder, der har brug for en at tale med."*

- Bydelismor

Som tidligere nævnt fortæller flere Bydelsmødre i fokusgrupperne at deres samtaler med kvinderne også bidrager til, at der bliver bygget bro og skabt en større forståelse af det danske samfund blandt kvinderne. De konkrete aktiviteter betyder, at kvinderne generelt får et bedre kendskab både til det land og til det lokalområde, de bor i. Dette kendskab og den forståelse er sammen med den konkrete hjælp for eksempel til at kontakte kommunen med til at give kvinderne et større overskud i hverdagen. Disse resultater af samtalerne vender vi tilbage til og uddyber senere i afsnittet om resultater.

*"Vi er brobyggere. Vi skaber broer på tværs, og vi skaber sociale relationer. Som Bydelsmødre hjælper vi kvinderne til at kende hinanden på kryds og tværs i lokalmiljøer."*

- Bydelismor

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

Bydelsmødrenes indsats er med til at skabe et møde mellem mange forskellige sprog og kulturelle baggrunde

Når Bydelsmødrene har afholdt en samtale med en kvinde, registrerer de en række informationer om samtalen i samtalskemaet, blandt andet hvilket sprog der blev talt under samtalen. Antallet af sprog, der bruges i samtalerne mellem kvinder og Bydelsmødre, er med til at illustrere, at de kvinder, som Bydelsmødrene hjælper, har en lang række forskellige baggrunde – ligesom Bydelsmødrene selv.

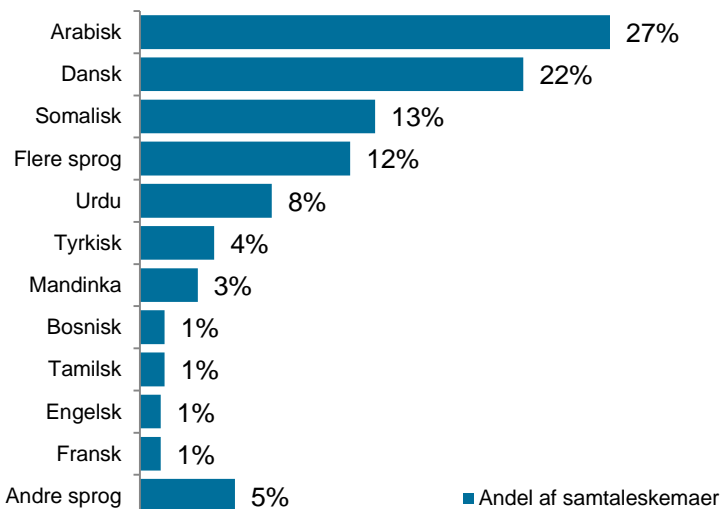
De mest fremherskende sprog er arabisk, dansk og somalisk, men der tales ofte flere forskellige sprog under samme samtale. Bredden i talte sprog illustreres af, at der blandt andet også er gennemført samtaler på farsi, kenyansk, swahili og svensk (og en række andre sprog).

Den store variation i sprogene, der bliver talt, er et tegn på, at Bydelsmødrenes indsats ikke udelukkende drejer sig om konkret råd og vejledning, men at dialogen med kvinderne i høj grad finder sted på tværs af sprog og kulturelle baggrunde. Gennem samtalerne skabes der dermed også et sprogligt og kulturelt møde, hvor der bliver skabt forståelse på tværs og hvor interkulturelle kompetencer styrkes. Det gælder både for kvinderne og for Bydelsmødrene selv.

*"Jeg er iraker, og jeg taler med kurdere, bosniere, danskere og mange andre. Det giver mig mere viden. Jeg kan bedre forstå andre nu, og de kan bedre forstå mig."*

- Bydelsmor

Bydelsmødre (samtalskema): Hvilket sprog talte I under samtalen? (N = 424)



Evalueringen viser, at det er en gevinst, når der også er Bydelsmødre med etnisk dansk baggrund. De kender ofte regler og institutioner indgående og kan på den måde være med til at gøre det let og hurtigt at finde de rigtige oplysninger og de rigtige steder, der eventuelt skal henvises til. Bydelsmødre med etnisk dansk baggrund spiller også en vigtig rolle i forhold til at skabe større forståelse af det danske samfund.

*"Vi er rigtig glade for vores danske Bydelsmødre. De kender systemet rigtig godt, og vi spilder ikke så meget tid på at finde ud af det."*

- Bydelsmor

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Bydelsmødrene hjælper med at henvise kvinderne til relevante aktører

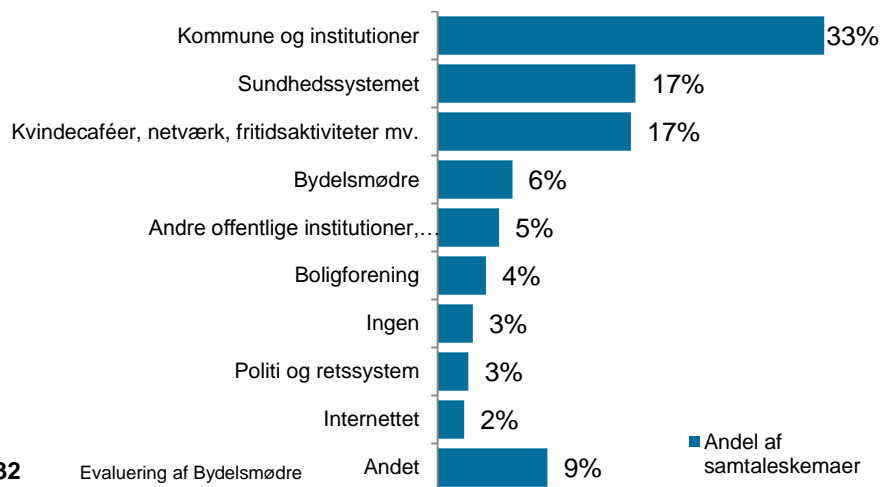
I forbindelse med Bydelsmødrenes samtaler med kvinderne henvises mange af kvinderne til andre aktører, der kan hjælpe dem med deres udfordringer eller spørgsmål. I god tråd med de typiske samtaleemner om børn, sundhed og kommunen henvises kvinderne oftest til kommunale institutioner, sundhedssystemet og netværksdannende aktiviteter.

I forhold til de kommunale institutioner henvises kvinderne ofte til borgerservice, familierådgivningen og deres børns institutioner. I sundhedssystemet er der som regel tale om de privatpraktiserende læger og de kommunale sundhedsplejere, men også i en del tilfælde hospitaler og psykologer. Indenfor den sidste kategori henvises kvinderne ofte til særlige kvindegupper eller krisecentre.

Derudover er der en del kvinder, der henvises til motions- og sportsaktiviteter, og en del kvinder, der henvises til Bydelsmødrene selv. Dette kan være, fordi Bydelsmøderen vurderer, at kvinden er bedst hjulpet ved at have flere samtaler med Bydelsmøderen, eller fordi der er en anden Bydelsmor, der vil have særlig god mulighed for at hjælpe netop denne kvinde, for eksempel på grund af sproglige kompetencer.

Generelt opnår Bydelsmødrene også selv et bedre kendskab til kommunale institutioner og tilbud i området, da de har brug for dette kendskab for at kunne vejlede kvinderne. Bydelsmødrene lærer således også selv det danske system bedre at kende og lærer at navigere i det gennem deres frivillige indsats.

**Bydelsmødre (samtalskema): Hvem henvisede du kvinden til?**  
(N = 265)



*"Vi vejleder kvinderne og giver dem nøglen til at komme i kontakt med samfundet. Vi kender til de forskellige muligheder og tilbud i kommunen."*

- Bydelsmor



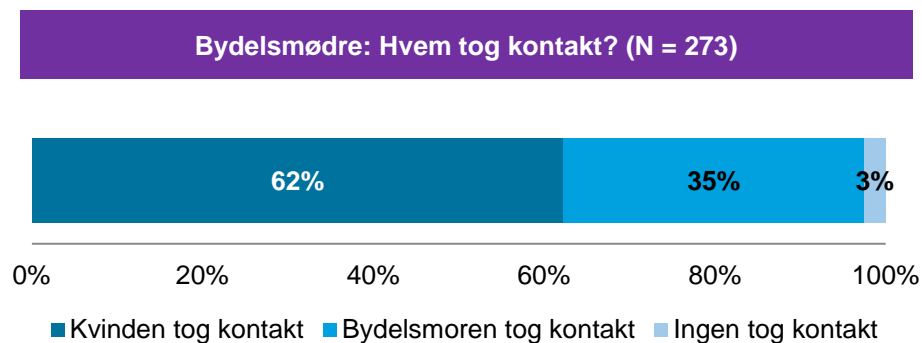
## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Bydelsmødrene hjælper og motiverer kvinderne til at tage kontakt til kommunen og andre relevante aktører

Bydelsmødrene hjælper dels dem, der ikke selv kan tage kontakt til kommunen, for eksempel på grund af sprogbarrierer, dels dem, der selv er i stand til det, men som måske ikke ved, hvor de skal henvende sig, eller ikke har mod på det til at starte med.

Når Bydelsmødrene har identificeret det rigtige sted for kvinden at henvende sig for at få hjælp, sørger Bydelsmøderen i mere end en tredjedel af tilfældene også for, at der bliver taget kontakt til stedet. I de fleste tilfælde er det dog kvinden selv, der henvender sig til det sted, hun er blevet henvist til. Det ses i figuren nedenfor.

Det er et vigtigt led i Bydelsmødrenes indsats, at kvinderne bliver mere selvstændige og i stand til at håndtere udfordringer og problemer i deres liv.



Derfor lægger mange Bydelsmødre også vægt på, at kvinderne selv skal opleve en succes ved at være i stand til at tage kontakt til og navigere for eksempel i det kommunale system. De opfordrer derfor kvinderne til selv at tage kontakt til kommunen eller børnenes institutioner.

Bydelsmødrene vurderer selv, at denne tilgang er med til at styrke kvindernes deltagelse i samfundet. Nogle angiver i spørgeskemaet at de oplever, at kvinderne begynder at møde op til møder på skolen eller i kommunen, og at de får mod til at deltage i arrangementer i børnenes fritidsklubber og andre fritidsaktiviteter.

Det kan imidlertid være en barriere, at kvinderne er mistænksomme overfor det kommunale system eller er bange for, at de for eksempel vil blive frataget hjælp eller ydelser, hvis de henvender sig. Bydelsmødrene arbejder derfor også for at komme disse fordomme til livs. Det er ligeledes en barriere, at nogle Bydelsmødre oplever, at kommunen ikke altid har mulighed for at hjælpe, eller at kommunen ikke anerkender og støtter op om Bydelsmødrenes hjælp, når kvinderne henvender sig.

*"Jeg fortæller kvinderne: Kommunen er her for at hjælpe dig. De er her ikke for at tage dine børn fra dig. De vil arbejde med dig og fortælle dig, hvad du skal gøre. Men jeg taler også med kommunen og fortæller dem: Vi skal fortælle denne kvinde, at vi alle er her for at hjælpe hende."*

- Bydelsmor

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

Det varierer, hvor mange kvinder Bydelsmødrene er i kontakt med, men de mødes ofte over længere perioder

Det varierer en del, hvor mange kvinder Bydelsmødrene hver især har været i kontakt med i forbindelse med deres frivillige arbejde. Hver Bydelsmor har i gennemsnit været i kontakt med 22 kvinder, men dette dækker over en forholdsvis stor spredning.

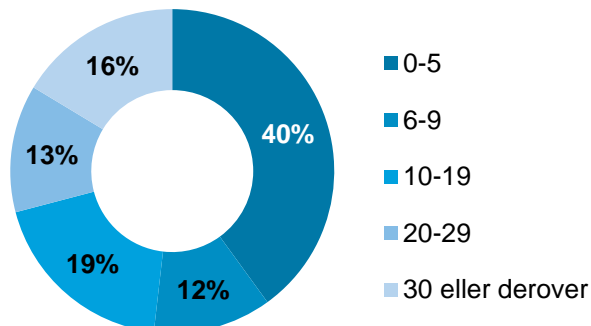
Knap halvdelen af Bydelsmødrene angiver, at de har været i kontakt med 0-5 kvinder. 12 procent har været i kontakt med 6-9 kvinder og 19 procent med 20-29 kvinder. Knap en tredjedel har været i kontakt med flere end 20 kvinder. Dette passer godt med, at evalueringen tidligere viste, at der er stor spredning i, hvor længe Bydelsmødrene har arbejdet som frivillig, og at Bydelsmødrene er opsøgende i meget forskelligt omfang.

Næsten to tredjedele af Bydelsmødrene mødes med den samme kvinde igen 1-5 gange efter den første samtale i et forløb, mens det for 13 procentes vedkommende er 6-10 gange. Ganske få mødes mere end 11 gange.

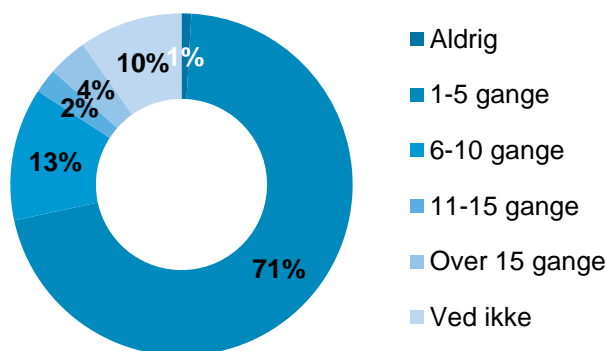
Hjælpen fra en Bydelsmor strækker sig typisk over en længere periode. Blot tre procent af kvinderne angiver, at de har været i kontakt med en Bydelsmor i under en måned, mens 17 procent har været det i 1-3 måneder. De fleste kvinder har været i kontakt med en Bydelsmor i mellem fire måneder og et år eller i over et år.

Det stemmer overens med, at mange Bydelsmødre oplever, at kvinderne har brug for hjælp i længere perioder. Bydelsmødrene oplever det som en stor tilfredsstillende og en fordel at kunne følge op. Imidlertid kan det somme tider også være en belastning for Bydelsmødrene, når den samme kvinde ofte har brug for hjælp eller har brug for hjælp i meget lang tid, da en enkelt kvinde kan komme til at tage meget tid og mange kræfter fra en Bydelsmor, måske også udover, hvad den frivillige rolle kan bære. Dette vender vi tilbage til i kapitlet om Bydelsmødrenes styrker og udfordringer.

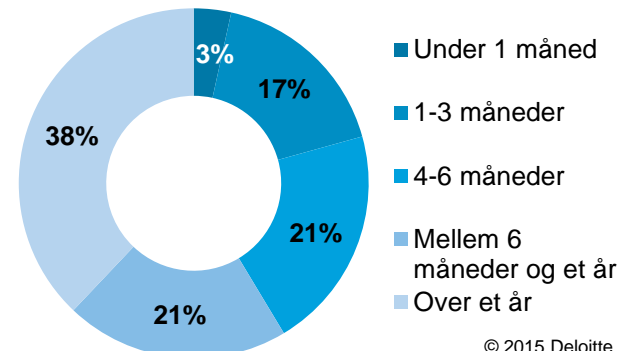
Bydelsmødre: Hvor mange kvinder har du været i kontakt med som Bydelsmor? (N=220)



Bydelsmødre: Hvor mange gange mødes du normalt med den samme kvinde? (N = 215)



Kvinderne: Hvor længe har du været i kontakt med en Bydelsmor? (N = 29)



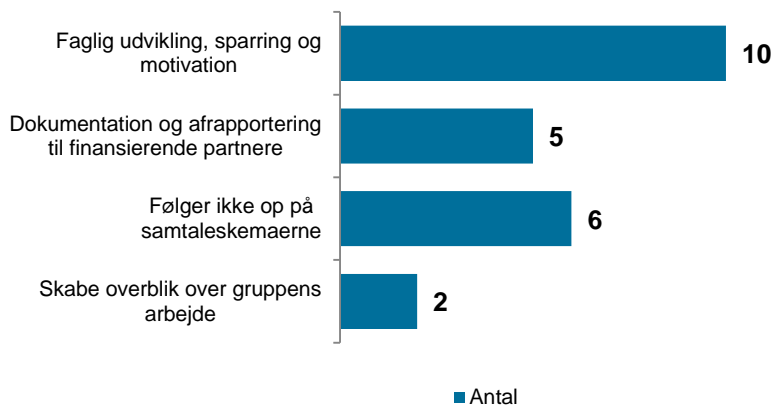
## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Koordinatorerne anvender især samtalskemaet til faglig udvikling, sparring og motivation

Bydelsmødrene har som nævnt et fælles samtalskema, der kan bruges til at følge op på, hvor mange kvinder Bydelsmødrene har talt med, hvad de har talt med kvinderne om, om kvinderne er blevet henvist til andre mv. På den måde er det muligt for blandt andre koordinatorerne at følge op på Bydelsmødrenes indsats. Det er Bydelsmødrene selv, der skal udfylde skemaet, når de har haft en samtale med en kvinde. Alternativt udfyldes skemaerne på fælles møder. Der findes ligeledes et aktivitetsskema, som det er meningen skal udfyldes hver gang, der er afholdt et arrangement i lokalgruppen.

De koordinatorer, der bruger samtalskemaerne til opfølgning på indsatsen, benytter dem til forskellige formål, jf. figuren nedenfor.

#### Koordinatorer: Beskriv, hvordan du anvender samtalskemaerne til opfølgning (N = 21)



Koordinatorerne bruger især samtalskemaerne til at følge op på og understøtte den faglige udvikling, sparring og motivation blandt Bydelsmødrene. For eksempel kan skemaet bruges som udgangspunkt for en opfølgning med en Bydelsmor efter en vanskelig samtale med en kvinde.

I enkelte lokalafdelinger bliver skemaerne brugt til at afrapportere og dokumentere indsatsen i forhold til de samarbejdspartnere, der er med til at yde støtte til gruppen, som for eksempel helhedsplaner.

En koordinator nævner, at et elektronisk spørgeskema vil være lettere at håndtere end skemaernes nuværende format, der er i papirform, og hvor oplysningerne efterfølgende skal indtastes i et Excelark. Dermed vil Bydelsmødrene kunne udfylde skemaet hjemme, når de er færdige med en samtale. Dette ville også automatisk samle data, der vil kunne trækkes direkte og give struktureret viden om indsatsen.

*"Jeg bruger skemaerne til at motivere Bydelsmødrene, så de helt konkret kan se, hvor mange de har hjulpet, og at deres indsats har en stor betydning."*

- Koordinator

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Kun en mindre del af koordinatorene anvender dog skemaerne til opfølgning på indsatsen

Det varierer en del, hvor meget koordinatorene anvender samtale- og aktivitetsskemaerne til at følge op på indsatsen lokalt. Knap en femtedel af koordinatorene angiver, at de i høj grad bruger skemaerne til opfølgning, mens lidt flere, 23 procent, gør det i nogen grad. Godt en fjerdedel af koordinatorene oplyser, at de kun bruger skemaerne til at følge op i mindre grad, mens den største andel slet ikke gør det.

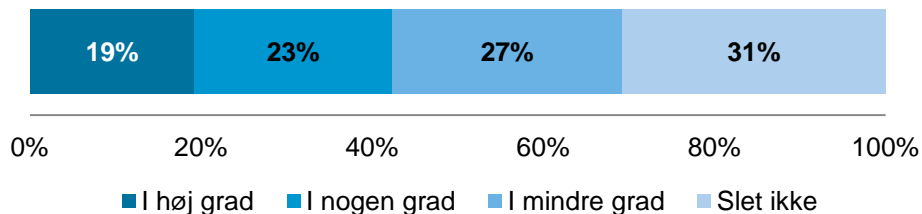
Koordinatorernes besvarelser peger på en række årsager til, at så relativt få af koordinatorene systematisk anvender skemaerne til at følge op. Mange koordinatorene oplever, at det er svært at få Bydelsmødrene til at udfylde skemaerne, og Bydelsmødrene synes, de er tunge og tidskrævende. Det resulterer i, at skemaerne kun anvendes i begrænset omfang og nogle steder slet ikke bliver anvendt.

Mange steder gør koordinatorene en indsats for at få Bydelsmødrene til at udfylde skemaerne. Men det er svært, og de har ikke andre muligheder end at forsøge at motivere Bydelsmødrene så godt som muligt.

Endelig er der nogle koordinatorene, der fortæller, at de ikke prioriterer opfølgningen, eller at de endnu ikke er nået til at begynde for alvor at anvende skemaerne. Det gælder især de steder, hvor det drejer sig om relativt nystartede lokalgrupper. Andre koordinatorene glemmer, at skemaerne er der, eller ved godt, at det er et punkt, de mangler at få sat rigtig i gang.

Der er dog også flere koordinatorene, der nævner, at det er relevant at få mere viden om, hvordan aktiviteterne og samtalerne med kvinderne er gået, hvad der virker rigtig godt, og hvor indsatsen eventuelt vil kunne tilrettelægges anderledes.

Koordinatorer: Anvender du aktivitets- og samtaleskemaerne til opfølgning? (N = 26)



*"Det er svært at få alle til at udfylde skemaerne. Det er ikke alle, der dukker op til månedsmøderne, hvor vi afsætter tid til at udfylde dem."*

- Koordinator

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Opsamling: De konkrete aktiviteter og kontakten til kvinderne

Bydelsmødrenes indsats foregår gennem en række forskellige aktiviteter, der overordnet enten er åbne aktiviteter i lokalområdet, aktiviteter for Bydelsmødrene selv eller samtaler mellem Bydelsmødrene og kvinderne, der får hjælp.

De åbne aktiviteter som for eksempel oplysningskampagner eller caféaftener er med til at udbrede kendskabet til Bydelsmødrene og betyder, at flere kvinder kommer i kontakt med organisationen. Aktiviteterne for Bydelsmødrene selv er vigtige for at skabe et godt sammenhold blandt Bydelsmødrene og for at opkvalificere Bydelsmødrene med kompetencer, de har brug for i deres frivillige arbejde.

Evalueringen viser, at det somme tider kan være svært at skaffe lokaler til at afholde de åbne arrangementer. Det kan derfor være en god ide, at de forskellige lokalgrupper udveksler erfaringer i forhold til at finde og låne faciliteter til denne type aktiviteter.

Evalueringen har også sat særligt fokus på samtalerne med kvinderne, herunder hvordan Bydelsmødrene kommer i kontakt med kvinderne. Det er i de fleste tilfælde Bydelsmødrene selv, der tager kontakt til kvinderne, og det foregår ofte gennem eget netværk, hvor Bydelsmødrene hører om kvinder, der har brug for hjælp, eller ved at Bydelsmødrene møder kvinderne i nærområdet.

Det er forskelligt, i hvor høj grad Bydelsmødrene har mod på selv at opsøge kvinderne. Det er især de lidt mere erfarne Bydelsmødre, der er opsøgende i deres frivillige arbejde. I forhold til at skabe kontakt til kvinderne er der også i nogle områder udfordringer med, at kvinderne er mistroiske overfor Bydelsmødrene eller ikke ønsker at tage kontakt, fordi der er rygter om, at Bydelsmødrene er ansat af kommunen og dermed ikke er fortrolige sparringpartnere. Netop derfor er det vigtigt, at der afholdes åbne arrangementer, hvor det kan være mere uforpligtende at deltage, og hvor Bydelsmødrene kan fortælle om dem selv og deres tilgang, og hvordan de kan hjælpe.

*"Vi siger til kvinderne: Vi har tavshedspligt. Alt, hvad I siger, bliver her hos os. Det er ofte det, de har brug for at høre. De føler sig trygge og får mod på at tale med os."*

- Bydelsmor

## 4. Bydelsmødrenes aktiviteter

### Opsamling: Samtaler med kvinderne og opfølgning

Evalueringen viser, at Bydelsmødrene i særlig grad taler med kvinderne om børn, sundhed og kontakt til kommunen. Kvinderne henvender sig ofte for at få råd og vejledning i forhold til børneopdragelse eller råd om parforhold, ligesom flere af kvinderne selv har eller oplever helbredsproblemer i familien. Derudover har kvinderne ofte brug for meget konkret hjælp for eksempel til at forstå breve fra kommunen eller finde det rette sted i kommunen at henvende sig for at få hjælp.

Bydelsmødrene hjælper ofte kvinderne ved at henvise dem til andre steder, hvor de kan få hjælp. Bydelsmødrene henviser især til kommunale institutioner, hvilket stemmer overens med, at det ofte er kommunikationen med kommunen, kvinderne har problemer med. Bydelsmødrene henviser dog også ofte til sundhedsinstitutioner, krisecentre, kvindecaféer og lignende. Fordi det at henvise kvinderne til lokale institutioner er så vigtig og stor en del af Bydelsmødrenes hjælp, opnår Bydelsmødrene også selv større kendskab til systemet og til de forskellige institutioner, hvilket hjælper dem i hverdagen.

I nogle tilfælde hjælper Bydelsmødrene også konkret med at tage kontakt til eksempelvis kommunerne, men for at gøre kvinderne mere selvhjulpne forsøger Bydelsmødrene at få kvinderne til selv at henvende sig, i det omfang de kan.

Det varierer meget, hvor mange kvinder Bydelsmødrene hver især har været i kontakt med. Når Bydelsmøden er i kontakt med en kvinde, mødes de typisk flere gange og over en længere periode. Mange kvinder har brug for hjælp over en længere periode enten med den samme problemstilling eller med forskellige problemstillinger, og Bydelsmødrene følger generelt op på, hvordan det er gået med kvinderne. Bydelsmødrene oplever det som en stor tilfredsstillelse at se, hvordan kvinderne, der har fået hjælp, får det bedre. Af og til kan det dog være en udfordring for Bydelsmødrene ikke at lade enkelte kvinder tage for meget tid og fylde for meget i deres frivillige arbejde.

Der findes et samtaleskema og et aktivitetsskema, der kan bruges til at følge op på Bydelsmødrenes aktiviteter og samtaler med kvinderne, som koordinatorene kan indsamle lokalt. Det er imidlertid en mindre del af koordinatorene, der bruger skemaerne til at følge op på indsatsen. Det skyldes, dels at det kan være en udfordring at få Bydelsmødrene til at udfylde skemaerne, dels at der i nogle lokalgrupper er mindre fokus på at følge op. Der er dog blandt nogle koordinatorefterspørgsel efter mere viden om, hvad der virker godt.

Det kan derfor med fordel overvejes, blandt andet hvordan opfølgningen på Bydelsmødrenes indsats fremadrettet kan styrkes, samtidig med at dokumentation og opfølgning bliver gjort motiverende og som en opgave, som Bydelsmødrene ikke oplever fylder unødigt i deres frivillige arbejde.

# Kapitel 5

## Styrker og udfordringer ved indsatsen

## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen

Indledning: Forskellige perspektiver på indsatsens styrker og udfordringer afdækkes

Et centralt formål med evalueringen er at belyse, hvad Bydelsmødrene er særlig gode til, hvad deres udfordringer er, og hvor deres begrænsninger ligger. I dette kapitel går vi derfor tættere på de forskellige interessenters vurdering af de primære styrker og udfordringer ved Bydelsmødrenes indsats. Indsatsen er blevet vurderet af tre af de grupper af interessenter, der indgår i evalueringen:

- Koordinatorerne
- Bydelsmødrene selv
- Samarbejdspartnerne

De tre grupper har meget forskellige perspektiver og forskelligt grundlag for at vurdere indsatsen. Samarbejdspartnerne har for eksempel i høj grad fokus på formidling af budskaber til kvinderne, mens Bydelsmødrene selv fokuserer mere på afgrænsningen af indsatsen. Derfor er kapitlet struktureret således, at deres vurderinger beskrives hver for sig.

Der er dog samtidig mange af de nævnte styrker og svagheder, der går igen på tværs af de tre grupper, hvilket tydeliggøres i opsamlingen i slutningen af kapitlet.

Da det har været vigtigt i evaluering ikke unødigt at belaste kvinderne, der får hjælp, har vi ikke spurgt kvinderne om, hvordan de vurderer indsatsen. Det har vi valgt af hensyn til kvindernes anonymitet, på grund af sproglige barrierer samt for ikke at sætte tillidsrelationen mellem Bydelsmødrene og kvinderne på spil. I stedet har vi spurgt om kvindernes perspektiver blandt koordinatorerne, samarbejdspartnerne og Bydelsmødrene selv, herunder i forbindelse med fokusgruppeinterviewene med Bydelsmødrene.





## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Koordinatorerne

### Koordinatorerne fremhæver kendskab til målgruppen og stort engagement som Bydelsmødrenes særlige styrker

Koordinatorerne i Bydelsmødrenes lokalafdelinger er blevet bedt om at vurdere Bydelsmødrenes indsats. Koordinatorerne har indsigt i mange Bydelsmødres arbejde og har derudover kontakt til en række af både de samarbejdspartnere, der er involveret i arbejdet, og kvinderne, der får hjælp. Derfor har koordinatorerne en samlet viden om indsatsen, der giver dem et særlig godt grundlag for at vurdere styrkerne og svaghederne forbundet med arbejdet.

Koordinatorerne er derfor blevet bedt om at give en vurdering af fire forskellige parametre:

- Vurdering af indsatsens særlige styrker.
- Vurdering af indsatsens svagheder.
- Vurdering af de primære begrænsninger i forhold til Bydelsmødrenes arbejde.
- Vurdering af områder, hvor der er potentiale for at forbedre indsatsen.

På de følgende sider beskrives koordinatorernes vurdering under disse fire overskrifter.

*"De [Bydelsmødrene] har et bredt kendskab til aktiviteter og tilbud i området. De kan kvindernes modersmål, men samtidig også dansk. De har prøvet det på egen hånd og kan derfor sætte sig ind i mange af de problemstillinger, som kvinderne kan have."*

- Koordinator

### Bydelsmødrenes styrker

Koordinatorerne vurderer, at Bydelsmødrene har en række styrker, der gør dem unikt placeret for at hjælpe målgruppen.

For det første har Bydelsmødrene en bred vifte af sproglige og kulturelle kompetencer og kan derfor bidrage til at oversætte og bygge bro. Dertil kommer, at Bydelsmødrene selv har oplevet at være nye i Danmark og kender til de problemstillinger, der kan opstå i denne situation. De kan se det danske system udefra og forstå, hvad det er, der er svært.

Derudover har Bydelsmødrene både et netværk af professionelle, som de kan trække på i forhold til at hjælpe kvinderne, og et socialt netværk, som de kan dele med kvinderne, og dermed kan de bidrage til styrke kvindernes forankring og kendskab til lokalområdet og til samfundet i mere bred forstand. Dertil foregår Bydelsmødrenes hjælp som udgangspunkt gennem den personlige samtale og relation til kvinderne. Da Bydelsmødrene ofte selv har lignende baggrunde og har haft samme udfordringer som kvinderne, er det også med til at skabe tryghed og tillid i relationen.

Flere koordinatorer påpeger også, at Bydelsmødrene gennem deres engagement, deres synlighed og deres forankring i det danske samfund fungerer som rollemodeller for målgruppen. Sidst nævnes det flere gange, at Bydelsmødrenes særlige force er deres store engagement og lyst til at hjælpe.

## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Koordinatorerne

Tidsbegrænsning og afgrænsningen af indsatsens indhold vurderes som de primære udfordringer

### Bydelsmødrenes udfordringer

Samtidig har Bydelsmødrene en række udfordringer og barrierer i forhold til at hjælpe kvinderne.

Der er forskel på, hvad koordinatorene ser som udfordringer for Bydelsmødrene. Tidsbegrænsning nævnes dog af næsten alle koordinatorene. Fordi Bydelsmødrene er frivillige, og mange har job og familie at tage sig af, kan de ikke altid finde nok tid til at følge med efterspørgslen eller til at hjælpe kvinder med mange eller omfattende problemstillinger.

En relateret udfordring er at afgrænse indsatsen. Dette handler på den ene side om, hvor meget energi der skal bruges på den enkelte kvinde, og at få klargjort for kvinderne, hvor meget og i hvilke sammenhænge de kan trække på Bydelsmødrene. På den anden side drejer afgrænsningen sig også om vurderingen af, hvornår problemstillinger er for alvorlige eller komplekse, til at de kan håndteres af en Bydelsmor, og kvinderne i stedet bør henvises til professionelle.

Den personlige relation og den lokale forankring, som er nogle af Bydelsmødrenes særlige styrker, indebærer også nogle udfordringer. I konteksten af et lokalsamfund kan det være en udfordring at skabe tillid, idet kvinderne kan være bekymrede for, at lokalsamfundet hører om deres problemer. Mange koordinatorene nævner også, at den personlige relation mellem Bydelsmoren og kvinden i nogle tilfælde gør det svært for Bydelsmødrene at fastholde en professionel eller følelsesmæssig distance. Til tider sker det, at Bydelsmødrene

involverer sig så meget i kvindernes personlige problemer, at de glemmer at passe på sig selv. Nogle Bydelsmødre har selv eller har tidligere haft lignende problemer som kvinderne, hvilket gør distanceringen endnu mere vanskelig. På den ene side er det altså en stor styrke, at Bydelsmødreindsatsen er lokal og personlig, men på den anden side betyder det, at det er vanskeligt at fastholde distancen.

*”Der kan være en bekymring for, at der bliver sladret i lokalområdet. Kvindernes problematikker kan komme for tæt på Bydelsmødrene. Bydelsmødrene kan have svært ved at sige fra. De bliver overinvolveret.”*

- Koordinator

Som nævnt i kapitlet om Bydelsmødrenes aktiviteter er den opsøgende indsats en udfordring for en del af Bydelsmødrene. Det er svært at få kontakt til kvinderne, og nogle Bydelsmødre har ikke selv det store mod til at kontakte kvinder direkte.

Derudover nævner flere koordinatorene, at Bydelsmødrene har behov for mere viden om tilbuddene i deres lokalområde og kommune, så de kan henvise kvinderne til den rette hjælp, især når deres problemstillinger kræver en professionel indsats.

## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Koordinatorerne

Koordinatorerne ser det største udviklingspotentiale i øget opkvalificering og kompetenceudvikling

### Begrænsninger

Som frivillige uden krav om en formel socialfaglig uddannelse er der grænser for, hvilke opgaver Bydelsmødrene kan påtage sig. Koordinatorerne angiver, at dette blandt andet gælder egentlig sagsbehandling, juridiske spørgsmål og de meget alvorlige eller komplekse sager. Der er dog forskelle på opfattelsen af, hvor langt Bydelsmødrene skal gå varierende, fra at de alene kan henvise til professionelle, til at de selv i relativt stort omfang kan bidrage til den egentlige problemløsning.

Dertil kommer, at nogle lokalgrupper selv har taget beslutning om at afgrænse sig fra visse opgavetyper såsom tolkebistand og praktiske opgaver i forbindelse med samarbejdspartneres arrangementer.

*"Det kan ofte være tunge sager og meget udfordrede kvinder, som Bydelsmødre kommer i kontakt med, og her kan det være svært for Bydelsmødrene at gøre en større forskel, da udfordringerne måske kræver professionel håndtering. Her kan Bydelsmødrene føle, at de ikke kan gøre noget, men i virkeligheden gør de alligevel en stor forskel for kvinderne."*

- Koordinator

### Forbedringsmuligheder

Når koordinatorerne bliver bedt om at angive, hvordan Bydelsmødrene kan blive endnu bedre til at hjælpe kvinderne, er der generelt stort fokus på aspekter af deres faglighed. Det drejer sig blandt andet om konkrete redskaber i arbejdet og om behov for mere uddannelse og opkvalificering. Konkret nævner koordinatorerne bedre kendskab til samtale- og empowerment-teknikker som mulige kompetencer, der kunne styrkes og dermed gøre Bydelsmødrene i endnu bedre stand til at hjælpe kvinderne. Derudover nævnes mere kendskab til de lokale tilbud, der kan henvises til.

*"Det er et spørgsmål om erfaring og at føle sig tryk i rollen som Bydelsmor. De skal også være gode til at bruge hinanden, hvis de er i tvivl, og det er meget vigtigt, at de har en fagperson, de kan gå til, hvis de ikke har anden udvej. En mulighed kunne være engang imellem at genopfriske Bydelsmødrenes metoder med gruppen."*

- Koordinator

Gennemgående peger koordinatorerne også på, at Bydelsmødrene har stort behov for sparring delvis med hinanden og via adgang til professionelle, som de kan spørge til råds. I forlængelse heraf nævner flere koordinatorer, at mere erfaring skaber en bedre indsats for kvinderne. Jo mere praktisk erfaring Bydelsmødrene har, jo sikrere føler de sig, og jo bedre grundlag har de for at hjælpe.

## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Bydelismødrene

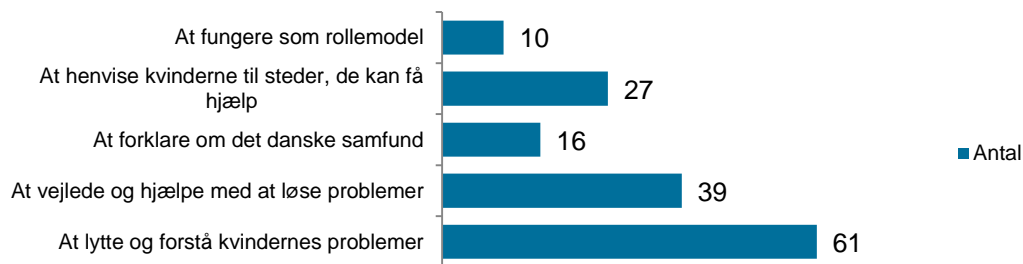
Bydelismødrene mener, at deres særlige styrker er at kunne lytte til og forstå kvindernes baggrund og problemer

For at belyse styrkerne ved Bydelismødrenes arbejde er Bydelismødrene blevet spurgt om, hvad de oplever, de er særlig gode til i forhold til at hjælpe kvinderne. Bydelismødrene har ligeledes vurderet, hvilke begrænsninger de oplever, de selv har i arbejdet som Bydelismor. På de følgende sider sammenfattes deres vurderinger af styrker og begrænsninger.

### Bydelismødrenes vurdering af egne styrker

Som det fremgår af figuren nedenfor, angiver et stort antal Bydelismødre deres evne til at lytte til kvinderne og forstå deres problemer som en af de ting, de er særlig gode til i forhold til at hjælpe kvinderne. I forlængelse heraf beretter flere Bydelismødre, at de er gode til at forstå den kulturelle baggrund, kvinderne kommer fra, og at kvinderne kan identificere sig med Bydelismødrene, hvilket skaber tryghed og rum for fortrolighed.

**Bydelismødre: Hvad oplever du, at du er særlig god til i forhold til at hjælpe kvinderne? (N = 238)**



Et stort antal Bydelismødre oplever også at være gode til at vejlede kvinderne og hjælpe med at løse deres problemer. Det gælder problemer og konflikter i hjemmet med børn eller mand, men også udfordringer i forhold til at begå sig i det danske samfund. I forlængelse heraf angiver en del Bydelismødre også, at de har en særlig styrke ved at kunne forklare kvinderne om det danske samfund.

*"Jeg synes, min hjælp betyder meget, for at kvinderne kan klare hverdagsudfordringer især i forhold til deres børn. Jeg bruger mig selv som eksempel på, at vi indvandrerkvinder kan klare os godt i Danmark."*

- Bydelismor

Bydelismødrene vurderer også selv, at de er gode til at henvise kvinderne til steder, hvor de kan få hjælp. Det drejer sig typisk om hjælp fra kommunen, idet mange af kvinderne ikke ved, hvad deres muligheder og rettigheder er, eller hvor de skal henvende sig.

Endelig fortæller nogle af Bydelismødrene også, at de fungerer som rollemodel for kvinderne. Med deres baggrunde og historier er de bevis for, at det kan lykkes at få tilværelsen til at fungere og klare sig godt i det danske samfund.

*"De her kvinder skal ikke føle, at de lige er faldet ned fra månen. Vi har også oplevet grimme ting, og vi ved, at man bliver ensom af det. Vi er mere troværdige, fordi vi også har oplevet det."*

- Bydelismor

## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Bydelismødrene

Bydelismødrene fremhæver viden og kompetencer som de vigtigste begrænsninger for deres arbejde

### Bydelismødrenes vurdering af egne begrænsninger

Mens Bydelismødrene oplever at have mange styrker i forhold til at kunne hjælpe kvinderne, viser evalueringen, at de også ser en række begrænsninger i forhold til at kunne hjælpe.

Den begrænsning, der oftest nævnes af de Bydelismødre, der har medvirket i evalueringen, er manglen på konkrete kompetencer eller uddannelse, der kan understøtte den hjælp, de giver. Det omfatter alt fra praktiske færdigheder såsom it-kompetencer til mere terapeutiske redskaber som for eksempel værktøjer til at håndtere svære samtaler eller til at motivere kvinderne.

*"Jeg møder mange med stress og depression. Jeg kunne være bedre klædt på i forhold til det."*

- Bydelismor

Et stort antal Bydelismødrene nævner ligeledes, at de mangler tid og ressourcer til at hjælpe kvinderne. Mange Bydelismødre har job og familie og mange gøremål i hverdagen, der begrænser den tid, de ellers gerne ville have til at hjælpe. I den forbindelse oplever flere Bydelismødre, at det kan være svært at sætte grænser for kvinderne, i forhold til hvor ofte og hvor meget de kan få hjælp. Det kan også være vanskeligt at sige til kvinderne, at de selv skal klare mindre problemer. Som tidligere beskrevet nævner koordinatorene også denne problematik.

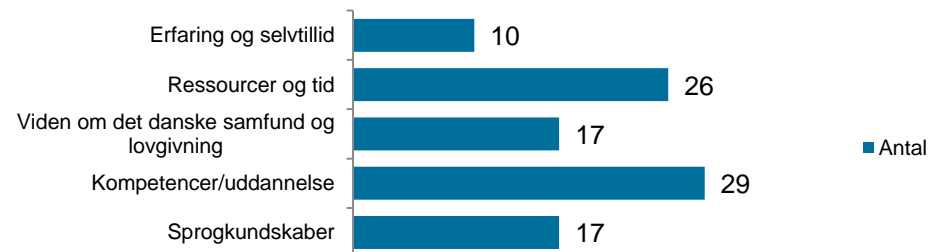
*"De bliver meget afhængige af os og synes, at vi skal hjælpe dem med alt muligt. Vi må sætte klare grænser og gøre klart for kvinderne, hvad en Bydelismor er."*

- Bydelismor

I forhold til manglende ressourcer, der er med til at begrænse Bydelismødrenes mulighed for at hjælpe, bliver der nævnt mange forskellige forhold som for eksempel transportmidler til at komme rundt til kvinderne, penge til at lave aktiviteter med kvinderne for og it-udstyr som computere eller telefoner.

En række Bydelismødre oplever endvidere at have brug for mere viden om det danske samfund og lovgivningen for at kunne rådgive kvinderne. Det drejer sig blandt andet om mere viden om de rettigheder og muligheder, kvinderne har i forhold til uddannelse, arbejde m.m. En Bydelismor nævner, at hun gerne vil besøge nogle af de steder, hun henviser til, for at øge sit eget kendskab til de forskellige institutioner.

### Bydelismødre: Hvad mangler du for at kunne hjælpe kvinderne? (N = 238)



## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Bydelsmødrene

Manglende kendskab til indsatsen fra kommunens side ses også som en begrænsning for indsatsen.

### Bydelsmødrenes vurdering af egne begrænsninger

Endelig er såvel sprogkunderskab som mangel på erfaring og selvtillid nogle af de begrænsninger, som Bydelsmødrene ofte nævner.

I forhold til sprog gælder det, at Bydelsmødrene oplever begrænsninger på grund af manglende danskunderskab og manglende kendskab til de forskellige modersmål, der tales blandt kvinderne, der får hjælp.

I forhold til erfaring og selvtillid nævner flere, at de gerne ville sparre mere med andre Bydelsmødre om, hvad andre oplever virker særlig godt, men også om det, der kan være svært. For eksempel fortæller en Bydelsmor, at hun oplever at mangle selvtillid, og at det er svært at sige det højt, hvis det ikke er lykkedes at hjælpe en kvinde.

Udover de oftest nævnte begrænsninger, der er vist i figuren på forrige side, fortæller flere Bydelsmødre, at manglende kendskab til Bydelsmødrene og den hjælp, de kan yde, kan være en begrænsning. Det gælder manglende kendskab både blandt samarbejdspartnere og kommunale medarbejdere og i lokalområdet. Bydelsmødrene oplever det ofte som frustrerende, at kommunen ikke kender til deres arbejde, og de oplever derfor ikke at få den anerkendelse og støtte fra systemet, som de mener at være berettiget til i kraft af deres resultater.

*"Når jeg ringer til kommunen for at hjælpe kvinden, kunne det være godt, at de ved noget mere om os."*

- Bydelsmor

Som løsning på dette foreslår flere Bydelsmødre blandt andet, at man kunne komme mere ud til samarbejdspartnere og kommunale institutioner og fortælle om Bydelsmødrenes indsats, ligesom det kunne være relevant at afholde flere åbne arrangementer i lokalområdet for at gøre opmærksom på Bydelsmødrenes tilstedeværelse, og hvad de kan hjælpe med.

Sidst fortæller Bydelsmødrene, at noget af det, der opleves som særlig vanskeligt ved indsatsen, har at gøre med erfaring. Risikoen for at tage kvindernes problemer for nært eller at have svært ved at sætte grænser for, hvor meget kvinderne kan benytte sig af Bydelsmoren, fortager sig med tiden.

*"Jeg går ikke for meget ind i sagerne. Jeg hjælper dem på vej, men jeg går aldrig helt ind i sagerne. I starten blev jeg virkelig ked af det, men nu er det bedre, for jeg har lært at sætte grænser."*

- Bydelsmor

## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Samarbejdspartnerne

Samarbejdspartnerne vurderer, at indsatsen i høj grad gør en positiv forskel for både kvinder og Bydelsmødre

Som beskrevet tidligere oplever samarbejdspartnerne i høj grad samarbejdet med Bydelsmødrene som velfungerende og givtigt i forhold til deres egen relation til og arbejde med kvinderne, som Bydelsmødrene hjælper. De har vurderet indsatsens virkninger både for kvinderne og for Bydelsmødrene selv samt de særlige styrker og udfordringer, som de ser ved Bydelsmødrenes arbejde.

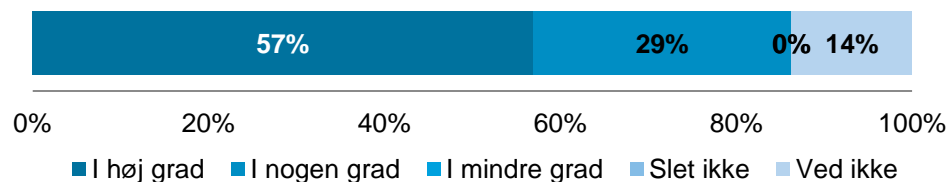
### Vurdering af indsatsens resultater

Langt den største del af samarbejdspartnerne vurderer, at Bydelsmødrenes indsats skaber resultater for kvinderne, de hjælper. 86 procent angiver, at Bydelsmødrenes arbejde i høj eller nogen grad gør en positiv forskel for kvinderne.

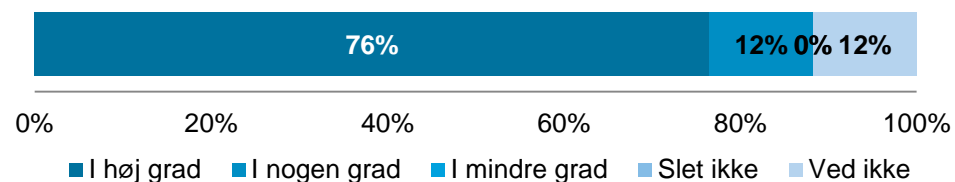
Samarbejdspartnerne mener også i høj grad, at de frivillige selv får et udbytte af at være en del af Bydelsmødrene. Her er det 88 procent, der i høj eller nogen grad vurderer, at dette gør en positiv forskel for Bydelsmødrene selv.

Overordnet set mener samarbejdspartnerne således, at indsatsen skaber positive resultater – for kvinderne, for Bydelsmødrene og for samarbejdspartnerne.

Samarbejdspartnerne: Gør Bydelsmødrenes arbejde en positiv forskel for kvinderne, de hjælper? (N = 51)



Samarbejdspartnerne: Gør det en positiv forskel for de frivillige selv at være en del af Bydelsmødrene? (N = 51)



## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen: Samarbejdspartnerne

Samarbejdspartnerne vurderer indsatsen som et aktiv for lokalområderne, men påpeger konkrete udfordringer

### Styrker ved indsatsen

Samarbejdspartnerne fremhæver Bydelsmødrenes evne til at bygge bro mellem kvinderne og det danske offentlige system som en af de særlige styrker ved Bydelsmødrenes arbejde. De kan oversætte – både i bogstavelig og overført betydning – så kvinderne kan benytte sig af systemets muligheder.

Bydelsmødrene kender kvinderne og deres problematikker mere indgående end samarbejdspartnerne og er i stand til at skabe kontakter til kvinder, som kommuner og andre samarbejdspartnere ellers ikke ville kunne nå. Dermed er Bydelsmødrene til tider i en bedre position til at formidle samarbejdspartnerens budskaber til kvinderne.

Samtidig har Bydelsmødrene et godt kendskab til lokalsamfundets tilbud, vilkår og muligheder, og samarbejdspartnerne oplever, at de bruger denne viden til at få kvinderne til at komme mere ud. At kvinderne får mulighed for at deltage aktivt i lokalsamfundet og danne netværk giver dem selvtillid og afhjælper problemer med ensomhed.

Sidst mener en del samarbejdspartnere, at Bydelsmødrene også er gode til at spille en kulturformidlende og integrerende rolle. Idet de ofte har kendskab til kvindernes oprindelige sprog og kulturelle baggrund og samtidig har kendskab til det danske sprog og det danske samfund, kan de også på det kulturelle område bygge bro mellem kvinderne og det omgivende samfund.

### Udfordringer ved indsatsen

Samarbejdspartnerne anerkender som beskrevet i høj grad Bydelsmødrenes indsats som et aktiv for lokalområderne og interaktionen mellem kvinderne og det offentlige. Samtidig ser samarbejdspartnerne en række udfordringer ved indsatsen:

- *Det opsøgende:* En del samarbejdspartnere oplever, at Bydelsmødrene har lettest ved at skabe kontakt til kvinderne under faste rammer, for eksempel i en klub eller lignende, men at de har sværere ved at opsøge isolerede kvinder, der ikke deltager i arrangementer mv.
- *Det interkulturelle:* Her peger en del samarbejdspartnere på, at det kan være svært at agere mellem forskellige kulturer, idet Bydelsmødrene selv er præget af bestemte kulturelle baggrunde.
- *Det personlige:* Det er svært for Bydelsmødrene at undgå flere kasketter. De kan på én gang være veninde, nabo og Bydelsmor, hvilket kan betyde, at den anonymitet eller fortrolighed, som nogle af kvinderne søger, ikke kan garanteres. Samtidig kan Bydelsmødrene selv have nogle af de samme problemer som dem, de forsøger at hjælpe.
- *Det faglige:* Bydelsmødrene ved ikke alt om alle de forskellige ting, de bliver spurgt om. Nogle samarbejdspartnerne er urolige for, at Bydelsmødrene til tider kan komme til at give ufuldstændig vejledning eller forsøge at takle nogle problemer, der er så komplekse, at en professionel burde håndtere dem.



## 5. Styrker og udfordringer ved indsatsen

### Opsamling: Koordinatorernes, samarbejdspartnernes og Bydelsmødrenes vurdering af indsatsen

Koordinatorer, samarbejdspartnere og Bydelsmødrene selv fremhæver den særlige relation til kvinderne som en styrke ved Bydelsmødrenes arbejde, men de tre parter har forskellige perspektiver på, hvorfor det er en styrke. Bydelsmødrene selv lægger vægt på, at de kan lytte til og forstå kvinderne og dermed opnå en tillidsrelation. Koordinatorerne og samarbejdspartnere understreger, at det er en styrke, at Bydelsmødrene kan benytte denne forståelse og relation til at bygge bro mellem kvinderne og det omgivende samfund, hvad enten det konkret drejer sig om kontakten til det offentlige, sproglig hjælp eller at mindske isolation og ensomhed. Bydelsmødrenes engagement i deres funktion som rollemodel og kulturel ressource anerkendes af både koordinatorer og samarbejdspartnere – såvel som Bydelsmødrene selv. Bydelsmødrene er stolte af deres frivillige indsats og mener, at de gør en forskel.

Alle tre parter er enige om, at en af de væsentligste begrænsninger for indsatsen er de kompetencer og den viden, som Bydelsmødrene besidder. I hvor høj grad og hvor effektivt, Bydelsmødrene kan hjælpe kvinderne, afhænger af, hvor stor viden de har om kvinderne og det danske samfund, samt hvilke erfaringer de har fra deres eget liv og arbejdet som Bydelsmødre.

Ligeledes sætter det en nødvendig begrænsning på indsatsen, at der er tale om frivilligt arbejde, da dette betyder, at Bydels-

mødrene er nødt til at begrænse omfanget af hjælpen og ikke nødvendigvis kan være til rådighed, hver gang samarbejdspartnerne eller kvinderne har behov for det.

De primære udfordringer for Bydelsmødrene, der fremhæves, er for det første afgrænsningen af indsatsen, altså på den ene side at sikre en klar forventningsafstemning med kvinderne om, hvor meget og til hvad de kan trække på Bydelsmødrene, og på den anden side at sikre, at Bydelsmødrene kan foretage den rette vurdering af, hvornår en problemstilling er så omfattende eller kompleks, at den skal håndteres af en professionel. For det andet fremhæves det, at det kan være en udfordring for Bydelsmødrene at sikre en professionel distance til kvindernes problemer.

Opsummering af primære pointer	Koordinatorer	Bydelsmødre	Samarbejdspartnere
<b>Styrker</b>	Oversætte/bygge bro Dele netværk Engagement	Lytte og forstå Løse problemer eller henvise til hjælp Rollemodel	Oversætte/bygge bro Kontakt til isoleret målgruppe Kulturformidling/integration
<b>Begrænsninger</b>	Kompetencer og viden Begrænset tid	Kompetencer og viden Begrænset tid Erfaring	Kompetencer og viden
<b>Udfordringer</b>	Sikre afgrænsning (omfang og indhold) Sikre distance Sikre den opsøgende indsats	Manglende anerkendelse fra systemet Manglende kendskab til indsatsen	Navigere blandt kulturelle forskelle Sikre distance Sikre den opsøgende indsats

# Kapitel 6

## Resultater af indsatsen

## 6. Resultater af indsatsen

Evalueringen analyserer resultater af indsatsen for både Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper

Et helt centralt formål med evalueringen er i forlængelse af styrkerne og udfordringerne at afdække, i hvilket omfang Bydelsmødrenes indsats er med til at skabe de resultater, som organisationen sigter mod, nemlig at styrke både kvindernes og Bydelsmødrenes egne ressourcer og støtte dem til at være aktive medborgere.

I dette kapitel analyseres resultaterne af Bydelsmødrenes indsats derfor først for Bydelsmødrene selv og dernæst for kvinderne.

I tabellen nedenfor er de resultater, som evalueringen afdækker, grupperet under fire temaer, der reflekterer de evalueringsspørgsmål, der blev stillet i indledningen. Temaerne skal dermed belyse de resultater og forandringer, som Bydelsmødrenes indsats forventes at føre med sig.

Temaerne, der vedrører forankring i det danske samfund og empowerment, er afdækket for både Bydelsmødrene og kvinderne, der får hjælp. Temaerne, der vedrører faglighed og viden samt fælles identitet blandt Bydelsmødrene, er kun relevante i forhold til Bydelsmødrene selv.

Først i kapitlet bliver resultaterne af det frivillige arbejde analyseret for Bydelsmødrene selv ud fra de fire temaer. Derefter analyseres resultaterne for kvinderne, der får hjælp, ud fra de to første temaer.

Grundlaget for evalueringen af resultaterne for Bydelsmødrene er vurderinger fra Bydelsmødrene selv, der er blevet indhentet både gennem spørgeskemaer og gennem fire fokusgruppe-interview, der er afholdt med Bydelsmødrene forskellige steder i landet. Resultaterne for kvinderne, der får hjælp, er vurderet af kvinderne selv og af Bydelsmødrene og koordinatore.

Målgruppe/tema	Forankring i det danske samfund	Empowerment	Faglighed og viden	Fælles identitet blandt Bydelsmødrene
<b>Bydelsmødrene</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Føler sig mere hjemme i Danmark</li><li>• Bedre kendskab til det danske samfund</li><li>• Stærkere netværk lokalt</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Øget indflydelse på eget liv</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Bedre til at hjælpe kvinderne</li><li>• Mere viden om, hvordan de kan hjælpe kvinderne</li><li>• Oplevelse af at gøre en forskel for kvinderne, der får hjælp</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Følelse af at være del af et fællesskab af Bydelsmødre</li></ul>
<b>Kvinderne</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Stærkere netværk/lært flere mennesker at kende</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Bedre mulighed for at have indflydelse på eget liv</li><li>• Viden om, hvor de kan få hjælp</li><li>• Viden om, hvordan de kan løse problemer/håndtere udfordringer</li><li>• Mod på at klare udfordringer selv</li></ul>		

# 6.1 Resultater for Bydelsmødrene: Forankring i Danmark

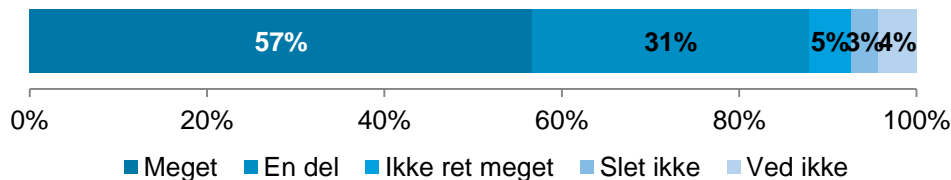
## Bydelsmødrenes oplevelse af at være del af det danske samfund styrkes gennem deres frivillige arbejde

En del af formålet med Bydelsmødrenes indsats er, at Bydelsmødrene selv, der yder den frivillige indsats, selv får udbytte af deres frivillige arbejde. Et af formålene her er blandt andet, at Bydelsmødrene oplever at få større tilknytning og forankring i det danske samfund gennem deres frivillige arbejde.

Evalueringen viser, at det for rigtig mange Bydelsmødres vedkommende har en stor positiv indflydelse på deres tilknytning og forankring i Danmark at være del af Bydelsmødrene. Det gælder både i forhold til at føle sig mere hjemme i Danmark og i forhold til at have kendskab til det danske samfund.

Mange af Bydelsmødrene er født og opvokset i Danmark. Over halvdelen (57 procent) af de Bydelsmødre, der har medvirket i evalueringen, oplever alligevel, at de i deres egenskab af Bydelsmor føler sig meget mere hjemme i Danmark. 31 procent angiver, at de føler sig en del mere hjemme. Kun 8 procent oplever, at de i deres egenskab af Bydelsmor i ringe grad eller slet ikke føler sig mere hjemme i Danmark.

Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor føler dig mere hjemme i Danmark? (N = 231)



*"Vi lærer, hvad et demokratisk samfund er. Hvad et demokrati går ud på."*

- Bydelsmor

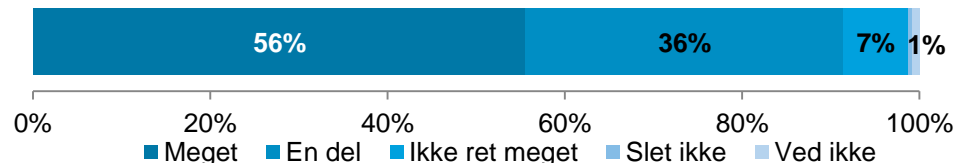
### Viden om samfundet

Det er ligeledes størstedelen af Bydelsmødrene, der oplever, at de har fået bedre kendskab til det danske samfund gennem deres frivillige arbejde.

56 procent af Bydelsmødrene angiver, at de oplever som Bydelsmor at have fået meget bedre kendskab til det danske samfund, og kun en lille andel, 7 procent, oplever ikke at have fået ret meget bedre kendskab til det danske samfund.

Det at have fået bedre kendskab til det danske samfund bruger Bydelsmødrene aktivt i deres frivillige arbejde. Således beskriver mange af Bydelsmødrene i fokusgrupper og spørgeskemaer, at de bruger deres øgede kendskab til ikke bare lovgivningen og institutionerne, men også det danske samfund, til at rådgive kvinderne, de hjælper. Samtidig kommer den øgede viden om samfundet også Bydelsmødrene til gavn i deres private liv, og de kan give denne viden videre til deres børn og familie.

Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor har fået bedre kendskab til det danske samfund? (N = 232)



# 6.1 Resultater for Bydelsmødrene: Forankring i Danmark

## Bydelsmødrene får et stærkt og mangfoldigt netværk

### Netværk og lokal forankring

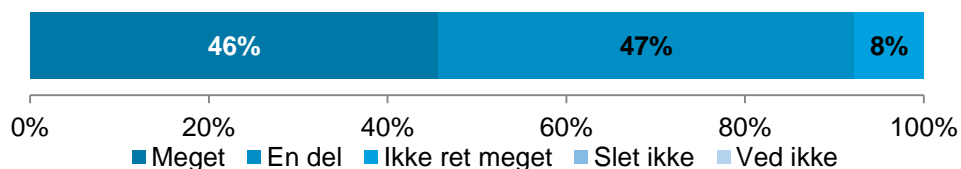
En Bydelsmor indgår i et fællesskab med andre kvinder, der dels har erfaringer med og oplevelser i forhold til at skulle tilpasse sig og leve i det danske samfund, dels har lyst til at hjælpe andre. Som Bydelsmor bliver man også en aktiv spiller i lokalområdet. På den måde er formålet med Bydelsmødrene samtidig, at Bydelsmødrenes eget netværk styrkes i kraft af deres frivillige arbejde.

Evalueringen viser, at stort set alle Bydelsmødre oplever at få et stærkere netværk lokalt i kraft af deres rolle som Bydelsmor.

Næsten halvdelen af Bydelsmødrene oplever således, at de har fået et meget stærkere netværk lokalt, og stort set samme andel oplever, at de har fået en del stærkere netværk.

8 procent angiver, at de kun i mindre grad har fået et stærkere netværk, mens ingen af de adspurgte Bydelsmødre angiver, at de slet ikke har fået et stærkere netværk lokalt i kraft af deres frivillige arbejde.

**Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor har fået et stærkere netværk lokalt? (N = 232)**



Mange Bydelsmødre understreger blandt andet ved fokusgruppeinterviewene, at de gennem arbejdet som Bydelsmor også får et mere forskelligartet netværk samt øgede interkulturelle kompetencer. De får kontakt til mennesker med vidt forskellig baggrund, som de ellers ikke ville have interageret med. Det blev også vist i kapitlet om Bydelsmødrenes aktiviteter, at der bliver talt mange forskellige sprog, og at der ofte finder et møde sted mellem kvinder med forskellige baggrunde. Bydelsmødrene oplever således, at deres frivillige arbejde giver dem viden ikke alene om det danske samfund, men også om en lang række forskellige kulturelle baggrunde, hvilket styrker deres interkulturelle kompetencer.

*"Det har forandret mit syn på andre mennesker. Jeg ser verden anderledes. Man har jo generelt en tendens til at se verden fra sit eget synspunkt, men nu kan jeg se verden fra forskellige synspunkter."*

- Bydelsmor

I forbindelse med fokusgruppeinterviewene har nogle Bydelsmødre også fortalt, at det netværk, der skabes gennem deres frivillige arbejde, også til tider kan bruges i arbejdsmæssig sammenhæng. I nogle tilfælde kommer ledige Bydelsmødre tættere på arbejdsmarkedet gennem det netværk, de har opnået via deres frivillige indsats, og gennem den erfaring, deres frivillige arbejde tilfører til deres cv.

## 6.1 Resultater for Bydelsmødrene: Empowerment

En af de største gevinster for Bydelsmødrene er, at de får selvtillid og styrket kontrol over deres eget liv

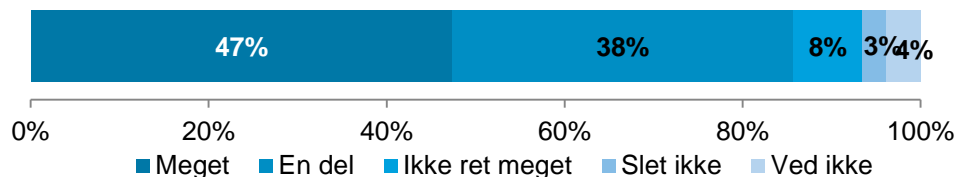
Et af de udsagn, der oftest er gået igen i fokusgruppe-interviewene med Bydelsmødrene er, at de oplever at få større selvtillid. De oplever i højere grad at få kontrol over deres eget liv gennem det at hjælpe andre og få uddannelse og være del af Bydelsmødrenes fællesskab.

*"Jeg er meget stolt af min rolle som Bydelsmor. Den har givet mig så meget selvtillid. Der er andre, der kan bruge en. Så finder man ud af, at man er noget værd."*

- Bydelsmor

At Bydelsmødrene selv får styrket deres selvtillid og selvstændighed er også tydeligt i evalueringen blandt Bydelsmødrene. Næsten halvdelen af Bydelsmødrene oplever at have fået mere indflydelse på deres eget liv gennem rollen som Bydelsmor, og 38 procent oplever, at de har fået en del mere indflydelse på eget liv. Blot en lille andel, 8 procent, oplever, at de ikke har fået ret meget mere indflydelse, og 3 procent oplever slet ikke, at deres rolle som Bydelsmor har gjort, at de har mere indflydelse på deres eget liv. Mange Bydelsmødre oplever det at blive mere selvsikker som en de største gevinster ved at være Bydelsmor.

**Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor har fået mere indflydelse på dit eget liv? (N = 230)**



Der er altså også i høj grad et empowerment-aspekt ved, at Bydelsmødrene oplever, de er i stand til at hjælpe andre. Udover at blive motiveret og finde glæde ved at se de forandringer, Bydelsmødrene er med til at skabe hos kvinderne, giver rollen som Bydelsmor også i høj grad de frivillige nyt mod på at takle deres egne udfordringer.

“

### Forandringshistorie

”

Jeg har arbejdet som Bydelsmor igennem flere år. Pludselig fik jeg en diskosprolaps. Operationen gik ikke som forventet. Den efterlod mig med permanente smerter, og det betød, at jeg måtte sige mit job op. Jeg var rigtig glad for mit job, og tabet af det sammenlagt med smerterne i min krop betød, at jeg i en periode mistede modet.



En dag blev jeg kontaktet af en kræftsyg kvinde. Hun var ensom og manglede nogle at tale med. Som Bydelsmor tog jeg ud for at møde kvinden. Kvinden var meget syg og uden nogen familie til at tage sig af hende. Jeg tog mig tid til at tale med hende. Vi mødtes tre gange. Jeg oplevede, hvordan vores møder gjorde kvinden gladere. Hun fortalte mig om sit liv. Tredje gang vi mødtes, tog vi sammen til frisøren, og kvinden fik sat sit hår.

Mødet med hende gav mig et nyt perspektiv på min egen tilværelse. Jeg indså værdien af det arbejde, jeg udfører som Bydelsmor, og de mange ting i mit eget liv, som jeg er lykkelig for. Jeg føler, at jeg i arbejdet som Bydelsmor både kan hjælpe andre og samtidig få nye perspektiver på mit eget liv. Det gør, at jeg mærker vigtigheden af det at gøre noget for andre.

Shazia, Bydelsmor på Frederiksberg

## 6.1 Resultater for Bydelsmødrene: Faglighed og viden

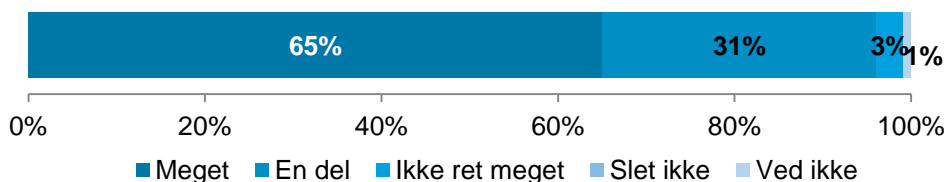
### Bydelsmødrenes videngrundlag bliver styrket og bliver i høj grad omsat i praksis

Et af de fire temaer for evalueringen af resultaterne af indsatsen drejer sig om udviklingen af Bydelsmødrenes faglighed og viden. Bydelsmødrene udvikler løbende deres kompetencer gennem deres frivillige arbejde både formelt i form af grunduddannelsen og de kurser, der udbydes i de enkelte lokalafdelinger og hos landsorganisationen, og uformelt i form af den læring og viden, Bydelsmødrene løbende opnår gennem arbejdet med kvinderne og den interne sparring.

Det er tydeligt i evalueringen, at Bydelsmødrene oplever, at de i kraft af kompetenceudviklingen og det frivillige arbejde i praksis har fået mere viden om, hvordan de kan hjælpe de kvinder, der er i målgruppen for at modtage støtte. Det frivillige arbejde er både fagligt og personligt udfordrende, og Bydelsmødrene oplever, at de hele tiden lærer noget nyt.

Knap to tredjedele af Bydelsmødrene oplever, at de har fået meget mere viden om, hvordan de kan hjælpe kvinderne, og 31 procent angiver, at de har fået en del mere viden. Blot 3 procent oplever, at de ikke har fået ret meget mere viden om, hvordan de kan hjælpe kvinderne.

Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor har fået mere viden om, hvordan du kan hjælpe kvinderne? (N = 228)



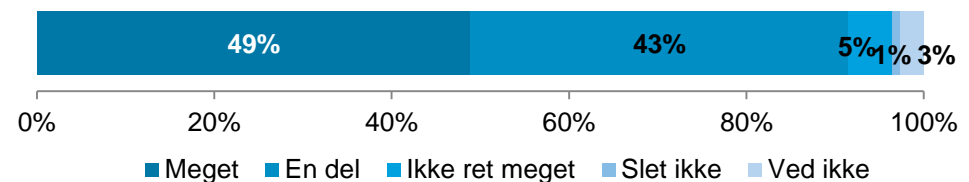
Evalueringen viser også, at den viden, Bydelsmødrene opnår, i høj grad kan omsættes til praksis i arbejdet med at hjælpe kvinderne. Lige knap halvdelen af Bydelsmødrene oplever, at de som Bydelsmor er blevet meget bedre til at hjælpe kvinderne med deres udfordringer. En næsten lige så stor andel, 43 procent, angiver, at de er blevet en del bedre til at hjælpe kvinderne. Igen er det kun en lille andel, der ikke oplever samme positive udvikling.

Fokusgruppeinterviewene viser, at Bydelsmøderene også selv kan bruge den viden, de opnår, i deres eget liv. Bydelsmødrene bliver bedre til selv at håndtere for eksempel børneopdragelse eller ved pludselig selv mere om, hvor de skal henvende sig i kommunen.

*"I forhold til børneopdragelse har vi lært rigtig meget. Ikke fordi jeg ikke kan finde ud af at opdrage mine børn, men der er en masse små ting og steder, hvor man kan blive bedre."*

- Bydelsmor

Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor er blevet bedre til at hjælpe kvinderne med deres udfordringer? (N = 223)



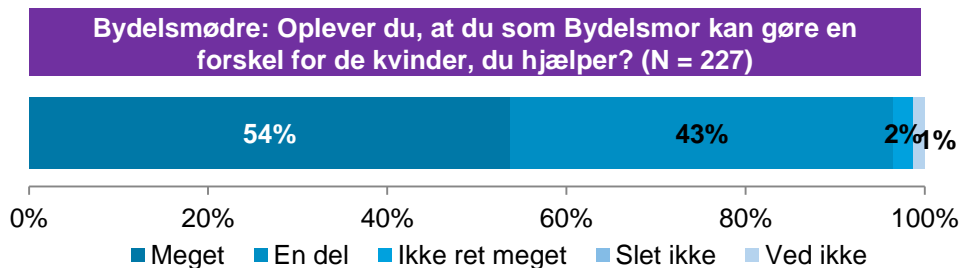
## 6.1 Forandringer for Bydelsmødrene: Faglighed og viden

### Anvendelsen af Bydelsmødrenes viden i praksis gør en forskel for kvinderne, der får hjælp

En indikator for, om Bydelsmødrene har de nødvendige kompetencer og fagligheden til at hjælpe kvinderne, er også, om Bydelsmødrene oplever, at de kan gøre en reel forskel for kvinderne gennem indsatsen og den viden, de har som Bydelsmor.

Evalueringen viser, at Bydelsmødrene oplever, at de reelt kan gøre en stor forskel for kvinderne, de hjælper. Over halvdelen (54 procent) angiver, at de i høj grad oplever at kunne gøre en forskel for kvinderne, de hjælper. En næsten lige så stor andel (43 procent) oplever, at de i nogen grad kan gøre en forskel, mens kun 2 procent oplever ikke at kunne gøre en ret stor forskel. Ingen af de Bydelsmødre, der har deltaget i undersøgelsen, oplever, at de slet ikke kan gøre en forskel.

Evalueringen viser, at Bydelsmødrene først og fremmest oplever, at de har redskaberne og er gode til at lytte til og spørge ind til kvindernes dagligdag og udfordringer, og at dette ofte danner udgangspunkt for at skabe den fortrolighed, der skal til, for at Bydelsmødrene kan få lov at hjælpe kvinderne med deres udfordringer med eksempelvis familielivet.



Udover evnen til at lytte og stille de rigtige spørgsmål angiver mange Bydelsmødre i spørgeskemaerne, at de har særlig gode kompetencer i forhold til at

*"Jeg er god til at lytte og trøste. Kvinden føler sig tryk ved at tale med mig."*

- Bydelsmor

rådgive om konfliktløsning i familien og om børneopdragelse, og hvordan kvinderne håndterer kontakten med kommunen. Bydelsmødrene oplever, at de med denne hjælp er med til at gøre en forskel for kvindernes selvstændighed, så kvinderne bliver i stand til at handle og takle deres udfordringer selv.

Når Bydelsmødrene oplever, at de er i stand til at hjælpe andre, giver det som tidligere nævnt i kapitlet også Bydelsmødrene selv mere mod og selvtillid. Det går igen og igen i fokusgruppeinterviewene med Bydelsmødrene, at det at se, at deres arbejde gør en forskel, er en helt central drivkraft og motivator.

*"Når jeg ser, folk flytter sig, giver det mig energi, og det motiverer mig til at gøre endnu mere."*

- Bydelsmor



## 6.1 Forandringer for Bydelsmødrene: Fælles identitet

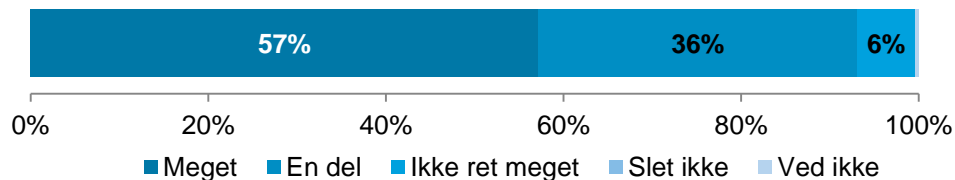
Den fælles stolthed over det arbejde, Bydelsmødrene udfører, har stor betydning for de enkelte frivillige

En del af det at være Bydelsmor er også at være del af et fællesskab blandt kvinder, der deler mange af de samme baggrunde og erfaringer. Lokalgrupperne gør meget ud af at være med til at skabe og styrke dette fællesskab, blandt andet ved at afholde aktiviteter og skabe fælles oplevelser i lokalafdelingerne, som det blev vist i kapitlet om Bydelsmødrenes aktiviteter.

Evalueringen viser, at det at være Bydelsmor i høj grad netop er at være del af et fællesskab. Således oplever over halvdelen af Bydelsmødrene i høj grad at være del af et fællesskab med de andre Bydelsmødre. Godt en tredjedel af Bydelsmødrene føler sig i nogen grad som del af et fællesskab, mens det kun er 6 procent, der kun i mindre grad føler, at de har et fællesskab med de andre Bydelsmødre.

Det er tydeligt ikke mindst gennem de fokusgruppeinterview, der er gennemført med Bydelsmødrene, at fællesskabet spiller en stor rolle for Bydelsmødrenes motivation, og at det at være del af Bydelsmødrenes fællesskab er et af de store udbytter ved det at være frivillig.

Bydelsmødre: Oplever du, at du som Bydelsmor føler dig som del af et fællesskab med de andre Bydelsmødre? (N = 231)



Bydelsmødrene oplever en stor fælles faglig stolthed og identitet ved deres frivillige arbejde. Der er en meget stærk opfattelse blandt Bydelsmødrene af, at de gør en forskel ved at være brobyggere, og at hjælpen til kvinderne er med til at sprede sig som ringe i vand, både så kvindernes familier trives bedre, og så flere kvinder selv får mod på at hjælpe andre. Identiteten knytter sig også ofte til det lokalområde, hvor kvinderne arbejder og ønsker at fremme lokalfølelsen.

Anerkendelse fra eksterne samarbejdspartnere og fra kommunen er også en vigtig del af det, der styrker Bydelsmødrenes stolthed og fælles identitet.

*"Vi bliver rost for vores frivillige arbejde. Folk ved, vi er der. Også kommunen."*

- Bydelsmor

Det betyder også, at når Bydelsmødrene oplever, at deres frivillige arbejde ikke bliver anerkendt, eller at de ikke får støtte af eksempelvis kommunen, er det med til at skabe skepsis og mistro overfor systemet.

Bydelsmødrene bruger i høj grad hinanden som sparringpartnere og får på den måde som tidligere nævnt selv glæde af et fortroligt rum og muligheden for at drøfte egne problemer.

*"Vi hjælper også hinanden som Bydelsmødre. I starten er mange meget generte. Folk er meget generte i starten og er måske ved at græde, når de skal tale. Men i slutningen blomstrer de. Det hjælper dem og gør dem selvstændige. Vi hjælper også hinanden. Vi støtter hinanden. Vi udveksler erfaringer."*

- Bydelsmor

## 6.2 Forandringer for kvinderne: Umiddelbare resultater af hjælpen

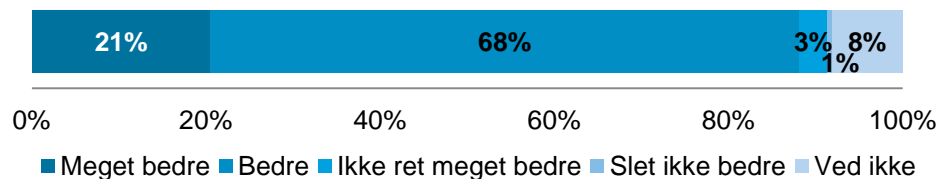
### Kvinderne får det bedre, når de har fået hjælp af en Bydelsmor

Udover at indsatsen skal bidrage til at skabe en positiv udvikling hos Bydelsmødrene selv, er det naturligvis en central del af formålet med det frivillige arbejde at gøre en forskel for kvinderne, der får hjælp. På de næste sider analyseres disse resultater. Først behandler vi den generelle forandring, som de forskellige aktører oplever, at indsatsen skaber for kvinderne, både som umiddelbart resultat af hjælpen og på lidt længere sigt. Derefter analyseres de skabte forandringer indenfor temaerne forankring i det danske samfund og empowerment.

Kvinderne, der får hjælp, oplever i ganske høj grad en positiv udvikling som følge af relationen til Bydelsmødrene. At kvinderne i høj grad opfatter indsatsen som betydningsfuld illustreres blandt andet ved, at alle de 14 kvinder, der har benyttet kommentarfeltet i spørgeskemaet, anvender det til at rose Bydelsmødrene eller sige tak for deres hjælp. I kapitel 5 viste vi, at samarbejdspartnerne ligeledes i høj grad vurderer, at indsatsen gør en positiv forskel for kvinderne, der får hjælp.

Bydelsmødrene oplever også i høj grad, at indsatsen gør en positiv forskel for kvinderne, som det ses i figuren nedenfor.

**Bydelsmødre: Oplever kvinden, at det går bedre siden sidste samtale? (andel af opfølgende samtaler, N = 185)**



Når Bydelsmødrene taler med den samme kvinde flere gange, får de i meget høj grad det indtryk, at der er sket en positiv forandring i tiden mellem samtalerne. I samtaleskemaet angiver Bydelsmødrene således, at der i tiden mellem samtalerne er sket en positiv udvikling.

“

#### Forandringshistorie

”

Jeg tog uddannelsen som Bydelsmor i 2012. I april 2014 fik jeg kontakt til en kvinde, som jeg aldrig glemmer. Kvinden havde syv børn, og et af børnene led af en kronisk sygdom. Hendes mand var forsvundet, regningerne hobede sig op, og hun var tæt på at miste sin lejlighed. Hendes dansk var endnu ikke godt, og hun anede ikke, hvor i det offentlige system hun skulle henvende sig.



Kvindens situation ramte mig hårdt, for jeg kunne genkende hendes situation fra mit eget liv, inden jeg selv lærte det danske system at kende og havde fået mig en uddannelse og et arbejde. Jeg gik i gang med at hjælpe hende. Det var en stor og kompliceret sag, jeg stod med her, så jeg måtte tænke mig om. Jeg kontaktede kommunen, sagsbehandler, børnefamilieafdelingen og frivilligcentret og fik organiseret et fælles møde med de forskellige rådgivningssteder hjemme i mit eget hus. Jeg sad med til mødet og var tolk for kvinden, sagsbehandleren og børne- og familieafdelingen. Vi fik i fællesskab styr på hendes situation og sikret, at hun ikke ville blive smidt ud af sin lejlighed. Det var en stor ting for mig at kunne hjælpe. Det gav mig selvværd og selvtillid at vide, at jeg er så stærk i mig selv og i min viden om det danske system. Jeg mødes stadig med hende. Vi taler, og jeg læser hendes post højt for hende og lærer hende, hvordan hun skal gøre tingene selv. Vi tager det step by step. At hendes hverdag nu fungerer, giver mig stor glæde og styrke.

*Sarah, Bydelsmor i Herning*

## 6.2 Forandringer for kvinderne: Umiddelbare resultater af hjælpen

Samtalerne hjælper gennem selve etableringen af en fortrolig relation, men også med konkrete problemer

I samtaleskemaet angiver Bydelsmødrene, hvilken konkret forskel de oplever, at samtalen har gjort.

Bydelsmødrene angiver en lang række forskellige positive udbytter af samtalerne. Udover hjælp med at løse konkrete problemer er et af de primære resultater ved samtalerne etableringen af selve relationen mellem Bydelsmødrene og kvinderne og selve det, at kvinderne får en fortrolig at tale om problemerne med.

Både Bydelsmødrene og kvinderne nævner således ofte, at det at have en fortrolig relation, hvor det er trygt at drøfte personlige problemer og udfordringer, er en meget vigtig drivkraft for, at kvinderne får mere mod til at klare tilværelsen og kommer til at trives bedre.

Et andet meget vigtigt udbytte af samtalerne, som Bydelsmødrene ofte fremhæver, er, at kvinderne får øget kendskab til, hvordan det danske offentlige system fungerer, og får viden om, hvor de kan henvende sig med bestemte typer problemer. Dette hænger tæt sammen med, at Bydelsmødrene oplever, at noget af det, de kan bidrage med, er at fungere som brobygger mellem kvinderne og det omgivende samfund. Herved bidrager de til kvindernes selvstændighed, jf. afsnittet om kvindernes empowerment.

Netværksskabelse som middel til at sikre kvindernes mulighed for aktivt at deltage i samfundslivet og undgå ensomhed er også et af de resultater, som Bydelsmødrene fremhæver. Dette behandles yderligere på de følgende sider. Kun i forhold til ganske få samtaler vurderes det, at der ikke var noget betydeligt udbytte for kvinderne.

**Bydelsmødre: Hvilken forskel oplever du, at samtalen har gjort for kvinden? (andel af samtaleskemaer, N = 464)**



## 6.2 Forandringer for kvinderne: Forankring i Danmark

Både koordinatorene, Bydelsmødre og kvinderne selv oplever, at kvindernes netværk styrkes gennem indsatsen

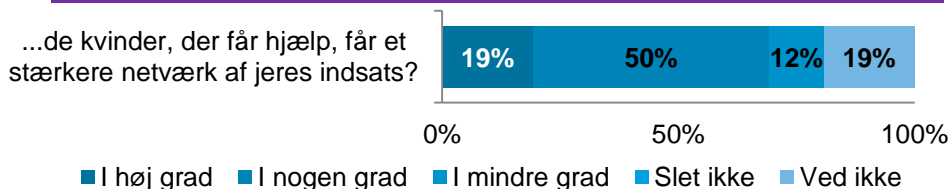
### Netværk og lokal forankring

En af målsætningerne med Bydelsmødrenes indsats er, at kvinderne, de hjælper, opnår et større netværk i deres lokalområde, der kan bidrage til at forankre dem i det danske samfund og yde støtte, når der er behov for det. Overordnet viser evalueringen, at der er bred opfattelse blandt både koordinatorene, Bydelsmødrene og kvinderne selv af, at Bydelsmødrenes indsats er med til at give kvinderne et større netværk.

Blandt koordinatorene vurderer knap en femtedel, at kvinderne i høj grad får styrket deres netværk, og halvdelen mener, at dette i nogen grad er tilfældet. En lille andel, 12 procent, angiver, at kvinderne i mindre grad får styrket deres netværk. 19 procent af koordinatorene har svaret ved ikke, hvilket indikerer, at spørgsmålet om netværk kan være vanskeligt for koordinatorene at vurdere.

30 procent af Bydelsmødrene oplever i høj grad, at kvinderne, de hjælper, har fået et stærkere netværk i lokalområdet. Knap halvdelen oplever, at kvinderne i nogen grad har fået styrket deres netværk.

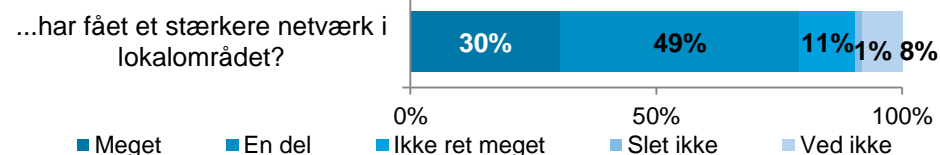
#### Koordinatorer: I hvor høj grad oplever du generelt, at ... (N = 26)



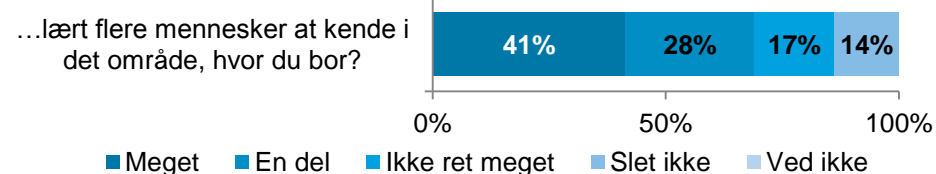
11 procent oplever kun i mindre grad, at kvinderne har fået et styrket netværk, mens 1 procent oplever, at dette slet ikke er tilfældet.

En stor andel, 41 procent, af kvinderne, der får hjælp, oplever i høj grad, at hjælpen fra Bydelsmødrene har betydet, at de har lært flere mennesker at kende lokalt, og 28 procent oplever i nogen grad, at de har lært flere at kende. Det er altså blandt kvinderne selv, vi finder den største andel, der er meget positive i forhold til et styrket netværk. Til gengæld er der også en større andel blandt kvinderne selv, der mener, at de kun i mindre grad eller slet ikke har opnået et stærkere netværk lokalt.

#### Bydelsmødre: Mener du generelt, at de kvinder, du hjælper ... (N = 220)



#### Kvinderne: Mener du, at du med hjælp fra Bydelsmødrene har ... (N = 29)



## 6.2 Forandringer for kvinderne: Empowerment

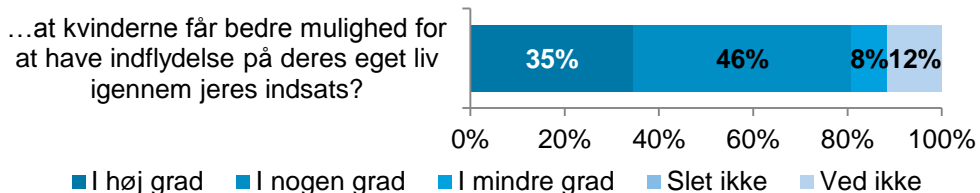
Kvinderne, der får hjælp, oplever i høj grad at få øget mod til at klare hverdagens udfordringer selv

### Indflydelse på eget liv

Det er en udfordring for mange af de kvinder, Bydelsmødrene er i kontakt med, at de oplever ikke at have indflydelse på og kontrol over deres eget liv, og at de mangler selvtillid til at agere mere selvstændigt. Interviewene med Bydelsmødrene viser, at det at hjælpe kvinderne til selvhjælp og til at tage kontrol over deres eget liv er et af kardinalpunkterne i indsatsen og et af de områder, hvor Bydelsmødrene oplever, deres indsats gør en stor forskel.

Dette billede bliver i høj grad understøttet af undersøgelsen blandt koordinatorene. Her oplever godt en tredjedel, 35 procent, at kvinderne i høj grad får bedre mulighed for indflydelse på deres eget liv gennem Bydelsmødrenes indsats. 46 procent oplever, at dette i nogen grad er tilfældet, mens blot 8 procent vurderer, at det i mindre grad er tilfældet.

#### Koordinatorer: I hvor høj grad oplever du generelt ... (N = 26)



### Mod til at håndtere udfordringer og løse problemer

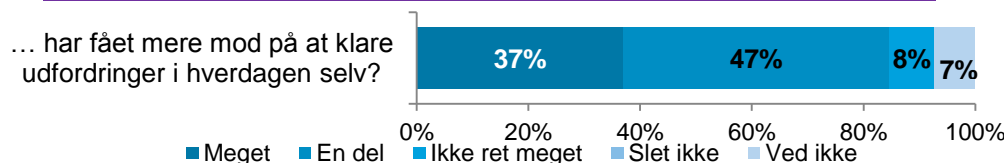
Blandt Bydelsmødrene er der ligeledes en høj andel, der mener, at kvinderne med Bydelsmødrenes hjælp har fået mere

mod til selv at klare udfordringer i hverdagen. 47 procent mener i nogen grad, at kvinderne har fået mere mod til selv at klare udfordringerne, mens kun en lille andel vurderer, at dette i ringe grad er tilfældet.

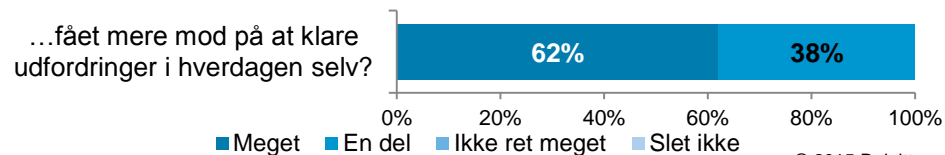
Blandt de kvinder, der er blevet spurgt, er der en stor oplevelse af, at de med hjælp fra Bydelsmødrene har fået mere mod til selv at klare udfordringer i hverdagen. 62 procent mener, at de i høj grad har fået mere mod til selv at takle udfordringer, og 38 procent oplever dette i nogen grad. Ingen angiver, at det kun er tilfældet i mindre grad eller slet ikke er tilfældet.

Samlet set tyder evalueringen på, at Bydelsmødrenes indsats i høj grad har en positiv indvirkning på kvindernes selvstændighed og mulighed for at tage kontrollen og have indflydelse på eget liv – ikke mindst ifølge kvinderne selv.

#### Bydelsmødre: Mener du generelt, at de kvinder, du hjælper ... (N = 219)



#### Kvinderne: Mener du, at du med hjælp fra Bydelsmødrene har ... (N = 29)



## 6.2 Resultater for kvinderne: Empowerment

Koordinatorerne oplever, at kvinderne i højere grad får viden om samfundet end om håndtering af familielivet

Blandt andet fordi en del af de kvinder, som Bydelsmødrene hjælper, lever relativt isoleret, er det en typisk problematik, at de mangler en del af den viden, der kan understøtte, at de selv kan løse problemer og udfordringer. En del af formålet med Bydelsmødrenes indsats er derfor at hjælpe kvinderne med at opnå viden, der kan gøre dem mere selvhjulpne. Dette gælder viden om, hvordan de kan håndtere problematikker i hverdagen, for eksempel i familielivet, men også viden om det danske samfund og det offentlige system. Mange af kvinderne kender ikke de muligheder, rettigheder og pligter, der er en del af det danske offentlige system, og får derfor ikke altid den hjælp og støtte, de har behov for. Et af formålene med evalueringen er derfor at undersøge, om kvinderne gennem Bydelsmødrene får mere viden om det danske samfund og viden om, hvordan de kan håndtere konkrete udfordringer og problemer i hverdagen eller få hjælp til det.

Godt en fjerdedel, 27 procent, af koordinatorerne oplever, at kvinderne i høj grad får mere viden om, hvordan de kan

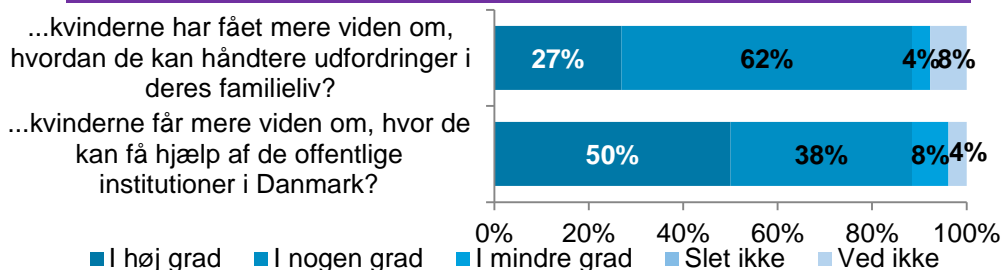
håndtere de nære udfordringer i deres familieliv, og de fleste, 62 procent, oplever, at dette i nogen grad er tilfældet. Kun meget få vurderer, at Bydelsmødrenes indsats i mindre grad betyder, at kvinderne har fået mere viden om at håndtere udfordringer i familien.

Ser man på koordinatorernes oplevelse af, om kvinderne har fået mere viden om, hvor de kan få hjælp af de offentlige institutioner i Danmark, tyder det på, at dette er et af de punkter, hvor Bydelsmødrenes indsats gør en stor forskel. Således oplever halvdelen af koordinatorerne, at kvinderne oplever at få mere viden, mens 38 procent af koordinatorerne oplever, at dette i nogen grad er tilfældet. 8 procent vurderer, at kvinderne i mindre grad har fået mere viden, mens der ikke er nogen, der vurderer, at indsatsen slet ikke gør en forskel i forhold til viden om hjælp fra offentlige institutioner.

*"Kvinderne bliver mere selvstændige og får selvillid, når de får en bedre forståelse af systemet. Og selvfølgelig giver det et bedre liv."*

- Bydelsmor

Koordinatorer: I hvor høj grad oplever du generelt, at ... (N = 26)



## 6.2 Resultater for kvinderne: Empowerment

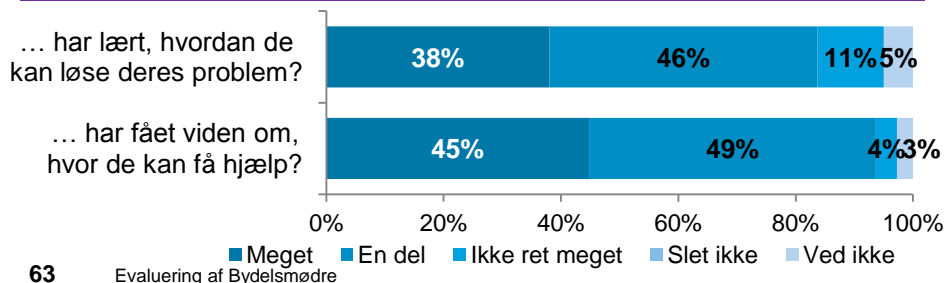
### Kvinderne får især viden om det offentlige system gennem hjælpen fra Bydelsmødrene

Blandt Bydelsmødrene er det også det generelle indtryk, at hjælpen til kvinderne har betydet, at kvinderne har lært mere om, hvordan de kan løse deres problemer. 38 procent mener, at kvinderne, der får hjælp, har lært meget om, hvordan de kan løse deres problemer. Den største andel blandt Bydelsmødrene, 46 procent, mener, at dette gælder en del, og en mindre andel, 11 procent, vurderer, at kvinderne ikke har lært ret meget om, hvordan de løser deres problemer.

Billedet blandt kvinderne selv er positivt i lidt højere grad end blandt både koordinatorene og Bydelsmødrene. 55 procent mener, at de i høj grad har lært, hvordan de kan løse deres problemer. Næsten alle andre oplever, at de i nogen grad har lært, hvordan de kan løse deres problemer, mens blot 6 procent ikke i ret høj grad eller slet ikke mener dette. Besvarelsenerne skal dog ses i lyset af, at det formentlig er de stærkeste Bydelsmødre, der har besvaret spørgeskemaet.

Som blandt koordinatorene er både Bydelsmødrene og kvinderne af den oplevelse, at Bydelsmødrene er rigtig gode til at hjælpe kvinderne med viden om, hvor de kan få hjælp.

**Bydelsmødre: Mener du generelt, at de kvinder, du hjælper ...**  
(N = 221)



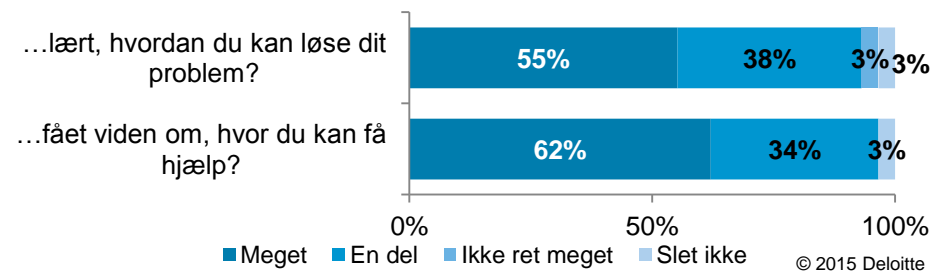
*"Jeg synes, at Bydelsmødrene har lært mig mange ting og ved mange ting om det danske samfund."*

- Kvinde

45 procent af Bydelsmødrene mener, at kvinderne, de har hjulpet, i høj grad har fået viden om, hvor de kan få hjælp. 49 procent mener, at kvinderne i nogen grad har fået mere viden, mens blot 4 procent mener, at dette kun i mindre grad er tilfældet. Blandt kvinderne selv er det størstedelen, 62 procent, der i høj grad oplever, at de med hjælp fra Bydelsmødrene har fået mere viden om, hvor de kan få hjælp. Stort set hele den resterende gruppe, 34 procent, mener, at de i nogen grad har fået mere viden, mens blot 3 procent mener, at de slet ikke har fået mere viden om, hvor de kan få hjælp.

Evalueringen indikerer således, at kvinderne gennem indsatsen får hjælp til at lære selv at løse problemer, men at de især får mere viden gennem Bydelsmødrenes indsats om, hvor de kan få hjælp af eksempelvis de offentlige institutioner.

**Kvinderne: Mener du, at du med hjælp fra Bydelsmødrene har ...**  
(N = 29)



## 6. Resultater af indsatsen

Opsamling: Der er en generel oplevelse blandt de involverede af, at Bydelsmødrene skaber positiv forandring

Evalueringen tyder på, at Bydelsmødrene i ret høj grad realiserer de resultater, der er formålet med Bydelsmødrene som organisation. Det gælder resultaterne både for Bydelsmødrene selv og for kvinderne, de hjælper.

Nedenfor opsummeres kapitlets pointer ud fra de fire forandringstemaer, der blev introduceret i starten af kapitlet.

**Forankring i det danske samfund.** Forankring i samfundet finder naturligvis sted gennem en lang række forskellige processer, men evalueringen viser, at der sker en positiv forandring gennem Bydelsmødrenes indsats med hensyn til de aspekter af den samfundsmæssige forankring, vi har analyseret. Både Bydelsmødrene og kvinderne, de hjælper, får gennem indsatsen et stærkere lokalt netværk, og der finder i høj grad en kulturel udveksling sted mellem kvinderne, Bydelsmødrene og det omgivende samfund. Bydelsmødrene oplever blandt andet, at kvinderne, de hjælper, bliver hjulpet ud af isolation og støttet i aktivt at deltage i samfundslivet.

**Empowerment.** Evalueringen indikerer, at både Bydelsmødrene og kvinderne gennem indsatsen får styrket deres personlige ressourcer og handleevne. Bydelsmødrene oplever det som en øjenåbner, at de selv har ressourcer til at gøre så stor en forskel i andres liv, hvilket giver dem både selvtillid og blod på tanden i forhold til det frivillige arbejde og i forhold til deres liv mere generelt. Kvinderne fremhæver især, at interaktionen med Bydelsmødrene hjælper dem med at få mod til at løse deres egne problemer, hvilket er første skridt på vejen til øget selvstændig handlekompetence hos kvinderne.

At de samtidig oplever, at de får en stor mængde viden om, hvordan det danske offentlige system kan hjælpe dem, bidrager yderligere til, at indsatsen realiserer sit formål om at yde hjælp til selvhjælp.

**Faglighed og viden.** Bydelsmødrene oplever, at deres frivillige arbejde giver dem en masse viden, som de kan anvende i praksis både i forhold til kvinderne, de hjælper, og i deres eget liv. En stor del af den udvikling, Bydelsmødrene oplever, finder sted gennem arbejdet med kvinderne, og selvom de vurderer, at deres viden bidrager til at skabe resultater for kvinderne, efterspørger de samtidig flere kompetencer for at kunne yde den bedst mulige indsats, jf. kapitel 5.

**Fælles identitet blandt Bydelsmødrene.** Bydelsmødrenes fælles identitet er meget vigtig for de frivillige. Det er en central motiverende faktor, at de som gruppe bliver anerkendt for at stå for noget særligt og bidrage positivt i samfundet. I forbindelse med fokusgrupperne fortalte flere Bydelsmødre, at de for så vidt altid har forsøgt at støtte lokale kvinder – men nu har det et navn og er sat i system, hvilket gør en forskel for, hvordan de ser sig selv.

Evalueringen viser altså samlet set, at indsatsen generelt opleves som succesfuld af alle involverede parter, og at Bydelsmødrene i disse aktørers optik skaber resultater på de områder, der netop er formålet med Bydelsmødrenes indsats.



# Kapitel 7

## Konklusion

## 7. Konklusion

### Rammerne for indsatsen skaber stor grad af frihed – hvilket både er en fordel og en udfordring

#### Rammerne for den frivillige indsats

Bydelsmødrene udøver deres frivillige arbejde under bestemte rammer med en særlig forankring i det lokalsamfund, de er en del af. Især to forhold er karakteristisk for rammerne for Bydelsmødrenes arbejde. For det første har lokalgrupperne relativt stor autonomi fra landsorganisationen. For det andet er lokalgrupperne tæt bundet til og afhængige af aktører i lokalområdet, hvad enten det er gennem en formel forankring hos en lokal aktør eller gennem samarbejder med lokale aktører omkring kvinderne i målgruppen.

Der er både fordele og udfordringer forbundet med de frie rammer, der karakteriserer organiseringen og forholdene i de enkelt lokalgrupper. Fordelen ved den store lokale autonomi er, at lokalgrupperne har fleksibilitet til at tilpasse indsatsen til de særlige muligheder og begrænsninger, der gør sig gældende i deres lokalområde og deres gruppe – for eksempel hvor meget tid de frivillige har til rådighed, hvilke samarbejdspartnere der er kontakt til, og hvilke aktiviteter der kan gennemføres. Dette er en stor fordel, da noget af det, Bydelsmødrene er særlig gode til som frivillige, er at træde til de steder, hvor der er et behov, der ikke umiddelbart dækkes indenfor det kommunale system, og hvor der er behov for fleksibilitet i indsatsen.

Der kan imidlertid også være udfordringer forbundet med lokalgruppernes store autonomi, i og med at der ikke er faste rammer fastsat af eksempelvis landsorganisationen. Den decentrale organisering betyder, at der ligger et stort ansvar på de enkelte lokalgrupper for at definere og afgrænse indsatsen og få kommunikeret deres lokale beslutninger ud til kvinderne i målgruppen og til samarbejdspartnerne. Det betyder også, at der er forskellige ressourcer til stede i de forskellige lokalgrupper, hvor nogle lokalgrupper for eksempel har lokaler, de kan bruge fast, mens andre skal ud og finde et sted, hvis de vil afholde for eksempel et åbent arrangement. Som afsnittet nedenfor om indsatser viser, betyder de frie rammer også, at der blandt både Bydelsmødrene, de kvinder, de hjælper, og de aktører, de samarbejder med, kan opstå usikkerhed om, hvad Bydelsmødrenes indsats egentlig består i.

## 7. Konklusion

### Aktiviteter understøtter Bydelsmødrenes frivillige indsats og organisationens formål

#### Aktiviteterne og indsatsen i praksis

Bydelsmødrenes opgaver er meget varierede og rummer både individuel kontakt til kvinderne og afholdelse af en lang række både interne og eksterne arrangementer.

Evalueringen viser, at alle tre aktivitetsformer – samtalerne, de åbne eksterne arrangementer og de interne arrangementer for Bydelsmødrene selv – er relevante for Bydelsmødrenes indsats. De eksterne arrangementer er med til at skabe kendskab til Bydelsmødrene og når en bred målgruppe blandt kvinderne. De interne arrangementer er helt afgørende for at skabe en fælles identitet, et godt sammenhold og motivation blandt Bydelsmødrene og er samtidig et forum, hvor Bydelsmødrene selv har mulighed for at drøfte problemstillinger og udfordringer.

De personlige samtaler med kvinderne er naturligvis en helt central del af Bydelsmødrenes indsats. Udover at samtalerne er med til at hjælpe og udvikle de kvinder, Bydelsmødrene taler med, er samtalerne en vigtig kilde både til motivation og til selvtillid i forhold til Bydelsmødrene selv, når de oplever at se kvinderne udvikle sig, trives og få en bedre tilværelse.

Evalueringen viser, at både Bydelsmødrene og kvinderne har fokus på den personlige relation der skabes gennem samtalerne, og at Bydelsmødrene er særlig gode til netop at skabe denne fortrolige relation og blive en personlig sparringspartner for kvinderne.

Bydelsmødrene kan tale med kvinderne i øjenhøjde om den situation, de befinder sig i, og ofte også på det sprog, kvinderne er tryggest ved. Samtidig følger Bydelsmødrene som oftest op på, hvordan kvinderne efterfølgende har det, og når det er muligt, følger de forløbet til dørs. Dette er med til at gøre Bydelsmødrene til en helt unik organisation, der kan supplere de offentlige systemer med kvalificeret, håndholdt og vedkommende hjælp.

Evalueringen tyder imidlertid på, at det er vanskeligt for nogle Bydelsmødre især i starten at blive trygge ved selv at skulle opsøge og tale med kvinderne. Det kan være grænseoverskridende, eller det kan være svært at vide, hvordan de skal komme i dialog med kvinderne. Nogle steder oplever Bydelsmødrene tillige, at der er forskellige myter om, hvem de er, og at for eksempel kvindernes ægtefælle ikke ønsker, at kvinderne taler med Bydelsmødrene. Dette er med til at skabe en barriere for nogle Bydelsmødre i forhold til at begynde på det mere opsøgende arbejde.

Set i det lys kan en fremadrettet overvejelse for Bydelsmødrenes arbejde være, at der sættes fokus på at hjælpe især de nye Bydelsmødre til selv at opsøge kvinderne. Det kan for eksempel være i form af opsøgende team som en form for sidemandsoplæring, hvor mere erfarne Bydelsmødre tager de nyere frivillige med ud og viser dem deres tilgang til det opsøgende arbejde.

## 7. Konklusion

### Der er behov for at afgrænse og fokusere Bydelsmødrenes hjælp

Den vel nok mest centrale udfordring for Bydelsmødrene i deres kontakt og samtaler med kvinderne er herudover, at Bydelsmødrene har svært ved at afgrænse hjælpen og sige fra overfor kvinderne. Fordi Bydelsmødrene netop er så dygtige til at skabe de personlige relationer og en stærk tillidsrelation, oplever mange Bydelsmødre at skulle løse meget personlige og komplekse problemstillinger, som de ikke nødvendigvis hverken har eller skal have tid og kompetencer til at løse. Evalueringen viser, at kontakten til kvinderne ofte strækker sig over længere tid. Det kan til dels skyldes, at Bydelsmødrene følger op og i nogle tilfælde udvikler venskaber med kvinderne, men kan også være udtryk for, at det kan være svært at slippe nogle kvinder, efter de er blevet hjulpet, eller at kvinderne bliver ved med at vende tilbage.

Situationen udgør et dilemma for Bydelsmødrene. Deres store styrke er netop fleksibiliteten i deres hjælp og den personlige relation. Men netop disse faktorer er samtidig med til at lede til frustration og bekymring blandt Bydelsmødrene, fordi de bliver udfordret på, hvordan og hvor indgående de reelt set skal hjælpe de kvinder, der kommer med komplekse, gennemgribende og langvarige problemstillinger.

Evalueringen viser derfor, at der kan være behov for at fokusere på en indholdsmæssig afgrænsning af Bydelsmødrenes indsats i form af klarere aftaler om, hvad Bydelsmødrene selv kan og skal hjælpe med, og hvornår de skal overlade selve hjælpen til andre, mens de selv faciliterer processen.

Idet en af Bydelsmødrenes særlige styrker er, at de kan opnå en tillidsrelation til kvinderne og har et bedre kendskab til eksempelvis kommunen, vil det i nogle tilfælde være oplagt, at Bydelsmødrene fokuserer på at være kvindernes fortalere i forhold til systemet fremfor nødvendigvis selv at skulle løse problemerne. Da Bydelsmødrenes indsats ydermere er frivillig, er det centralt, at Bydelsmødrene finder de nicher, hvor de kan supplere og forbedre de systemer, der allerede eksisterer, fremfor at skulle erstatte dem. Det er helt centralt for især de kommunale samarbejdspartneres tillid til Bydelsmødrenes indsats, at Bydelsmødrene ikke påtager sig opgaver, som de ikke har ressourcer eller kompetencer til at varetage.

Det betyder flere ting. For det første kan der fra centralt hold i Bydelsmødrenes Landsorganisation støttes op med formulering af retningslinjer for og gode råd til, hvor Bydelsmødrene især kan bidrage, men også hvilke problemer de ikke nødvendigvis skal forsøge at løse. Dette kan bidrage til, at lokalforeningerne og den enkelte Bydelsmor ikke står alene med ansvaret for at definere indsatsen individuelt. Det betyder også, at det kan være en fordel i kompetenceudviklingen af Bydelsmødrene at fokusere på at give Bydelsmødrene redskaber til at facilitere selve den proces, der leder til, at kvinderne får løst deres problemer, fremfor redskaber til at løse problemerne selv. For eksempel kan der være fokus på at give Bydelsmødrene kompetencer i lytte- og spørgeteknikker og coaching fremfor egentlige psykologiske kompetencer.

## 7. Konklusion

### Empowerment er en af de helt centrale virkninger af Bydelsmødrenes indsats

Endelig har evalueringen vist, at det også fra samarbejdspartners synspunkt kan være svært at kende omfanget af Bydelsmødrenes mulighed for at hjælpe. Det betyder i nogle situationer, at Bydelsmødrene pludselig opfatter, at det forventes, de for eksempel yder tolkebistand. Derfor peger evalueringen på, at der især i forhold til de vigtigste kommunale samarbejdspartnere med fordel kan foretages en klarere forventningsafstemning af, hvordan Bydelsmødrene kan bygge ovenpå og supplere de eksisterende indsatser i stedet for at skulle erstatte dem.

#### **Virkningen af indsatsen**

Evalueringen viser, at Bydelsmødrenes frivillige arbejde giver stort udbytte både hos kvinderne, der får hjælp, og blandt Bydelsmødrene selv i forhold de mål, der er sat op for Bydelsmødrenes arbejde, der omhandler styrket forankring i det danske samfund, empowerment af kvinderne og Bydelsmødrene, styrkelse af faglighed og viden samt udvikling af en fælles identitet blandt Bydelsmødrene.

Evalueringen peger på, at en af de helt centrale effekter af Bydelsmødrenes indsats drejer sig om empowerment. Det mest markante resultat for kvinderne, der får hjælp af Bydelsmødrene, er således, at de bliver mere trygge og glade ved at have et fortroligt rum at drøfte deres problemer i. Trygheden er afgørende, fordi det er det fundament, der bliver lagt for, at kvinderne videre kan udvikle sig.

Evalueringen viser således også, at kvinderne, der får hjælp, generelt opnår større selvstændighed og får mere mod til at takle de problemer og udfordringer, de står med.

Empowerment-aspektet er også en af de vigtige virkninger for Bydelsmødrene selv. Gennem deres frivillige arbejde oplever Bydelsmødrene at være i stand til at gøre en konkret forskel, hvilket giver dem mod til at takle egne udfordringer og giver dem lyst til at fortsætte som frivillige.

Evalueringen viser også, at både kvinderne, der får hjælp, og Bydelsmødrene selv opnår en bedre forankring i det danske samfund. Mange kvinder har blandt andet fået et større netværk lokalt. Dette resultat træder dog lidt mindre markant frem i evalueringen end resultaterne vedrørende empowerment og selvstændiggørelse, når det kommer til kvinderne, der får hjælp. Evalueringen peger endvidere på, at mens et stærkere netværk også er vigtigt, er dette ikke et resultat, som Bydelsmødrene fremhæver lige så hyppigt som det at opnå tryghed og selvstændighed.

Bydelsmødrene selv vurderer dog også, at et vigtigt resultat af deres arbejde er, at de i høj grad bidrager med at bygge bro mellem det danske samfund og kvinderne. Brobyggeraspektet er dermed også en vigtig del af Bydelsmødrenes opfattelse af deres fælles identitet og er med til at lede til, at Bydelsmødrene selv opfatter sig som en integreret del af lokalområdet og det danske samfund.

## 7. Konklusion

### At være Bydelsmor er at være med til at skabe forandringer

Evalueringen viser også, at Bydelsmødrene ved at indgå som frivillige får større viden om det danske samfund, der de i høj grad omsættes til at hjælpe kvinderne. Evalueringen viser, at Bydelsmødrene ofte er med til at støtte kvinderne i at navigere i eksempelvis kontakten med kommunen, og at deres styrkede faglige viden er med til at give dem selv mere selvtillid og øge deres kompetencer. Således har deres frivillige arbejde for nogle Bydelsmødre spillet en vigtig rolle i at få et job som resultat af såvel hendes netværk som den nye viden, hun har fået gennem det frivillige arbejde.

Endelig viser evalueringen, at der i høj grad findes en fælles identitet blandt Bydelsmødrene. Den fælles identitet er knyttet til lokalgrupperne, men også til selve det at være Bydelsmor, at kunne hjælpe andre kvinder og som tidligere nævnt at være brobygger mellem det danske samfund, kvinderne og deres familie. Bydelsmødrene er stolte af deres fælles og individuelle indsats, og det er med til at motivere og skabe udvikling for Bydelsmødrene selv.

Bydelsmødrene beskriver selv, at de er med til at skabe forandringer i de enkelte familier, der styrkes, når kvinderne for eksempel begynder at gå med børnene til fritidsaktiviteter. Og forandringer i samfundet som helhed, hvor Bydelsmødrenes lokale indsats for at skabe dialog og forståelse på tværs af kulturelle baggrunde er med til i det store billede at styrke integrationen og styrke forståelsen på tværs i Danmark.



### **Om Deloitte Consulting – fra ide til virkelighed**

Deloitte Consulting fokuserer på udvikling og effektivisering af kundernes organisation, kerneprocesser, økonomistyring og it for at bidrage til realisering af kundernes strategiske målsætninger. Vi kender den offentlige og den private sektor til bunds og kombinerer vores faglige kompetencer med evnen til at lede, styre og gennemføre projekter i komplekse miljøer. Det kan være som rådgivere eller som ansvarlige for processer fra idestadie til implementering.

Deloitte er Danmarks største revisions- og rådgivningsfirma. Vi tilbyder en bred vifte af ydelser og kombinerer konsulentrollen i Deloitte Consulting med Deloittes kompetencer indenfor revision, skat og finansiering. Det giver vores kunder en unik mulighed for at få integrerede løsninger, der er skræddersyet til de enkelte opgaver.

Vi er del af den globale virksomhed Deloitte Touche Tohmatsu Limited. Vi udvikler og deler viden på tværs af kontorer i mange lande. Inspirationen fra udlandet kombineret med systematisk metodeudvikling på tværs af landegrænser sikrer, at vores løsninger altid tager udgangspunkt i den seneste viden. Det er forudsætningen for, at vi i dag og i fremtiden kan være en attraktiv og værdiskabende rådgiver.

### **Om Deloitte**

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, skat, consulting og financial advisory til både offentlige og private virksomheder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 150 lande sikrer, at vi kan stille stærke kompetencer til rådighed og yde service af højeste kvalitet, når vi skal hjælpe vores kunder med at løse deres mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Deloitte's cirka 200.000 medarbejdere arbejder målrettet efter at sætte den højeste standard.

### **Deloitte Touche Tohmatsu Limited**

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til [www.deloitte.com/about](http://www.deloitte.com/about) for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.

© 2015 Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab. Medlem af Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

**Member of  
Deloitte Touche Tohmatsu**